کلیات فیض حیدري

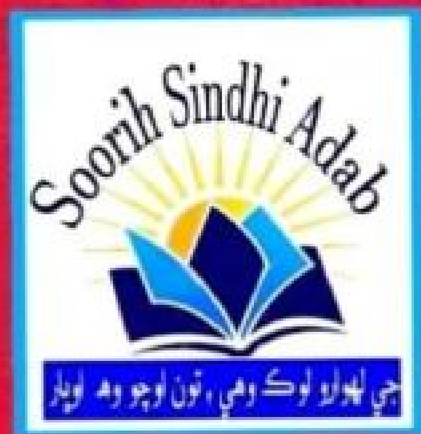
فیض محمَّد "فیض" حیدري

مرتب: محمَّد اکرم پنهور

سورهه سنڌي ادب

صاحب خان ”سورهه“ ميرائي

Cell No: 0344 3919786
0300 3404488

پنهنجي پاران

ڪليات فيض حيدري مرحوم و مغفور فيض محمد فيض حيدري جي شاعري جو مجموعو آهي۔ هي بياض جي شڪل ۾ هو ان کي ترتيب ڏئي پهريون حصو مڪمل ڪيو آهي۔ جيڪو تشنه ادب جي حاضر آهي۔

هي شاعري فيض حيدري صاحب 1951 کان 1959 جي وچ ۾ لکي پهريون حصو جڏهن ٽنڊو غلام حيدر ۾ بطور ماستر ٿي ويا 1951 کان 1955 ٻيو حصو پنهنجي اباڻي ڳوٺ ٺٽو وهيءَ ۾ 1955 کان 1959 ۾ مڪمل ڪيائون۔

مرتب ڪندڙ

محمد اڪرم پنهور
03135355831
6-3-2025

فيض محمد "فيض حيدري" جي شخصيت ۽ شاعري (جائزو)

محترم فيض محمد "فيض" ذات ڪيريو ڳوٺ ٽنڊو حيدر تعلقو
حيدرآباد. ٽنڊي حيدر جا رهواسي ڳوٺ جي نالي جي
نسبت ڪري "فيض حيدري" ڪري چوندا آهن. پاڻ 2 اپريل
1922ع تي تولد ٿيا. پاڻ پنهنجي ڳوٺ جي اسڪول ۾ هيڊ ماستر ٿي رهيا.
پاڻ اردو، فارسي ۽ عربي زبان جا سٺا ڄاڻو ۽ روشناس هئا.
خوش خطي، خوش ڪلامي، خوش مزاجي ۽ خوش خلقي سندن
خاص وصفون هيون.

پاڻ شريعت جا پابند، طريقت ڏانهن راغب، صورت مولويانه،
سيرت صوفيانه رڱيل، زندگي جا فرسوده ۽ روايتي اقدار ڪا بيزار،
قلندري خيالن ۾ مدهوش
تن تنها مجرد زندگي بسر ڪيائون. علم ۽ ادب سان سندن
تخيل شروع کان وابسته رهيو. سندن ٻه ڪتاب 1. فرياد غربت
2. اوچنگارون اشاعت هيٺ مقبوليت حاصل ڪري چڪا آهن.
سندن ٽيون ڪتاب "ٽڙڪ" غير مطبوعه حالت ۾ هيو جيڪو گم آهي.
شعر و شاعري سان سندن خاص شغف هو. سندس شاعري
جو بياض گم ٿي ويل هو جيڪو راقم الحروف هٿ ڪري

جمع ڪري ترتيب ڏنو آهي.

فيض حيدري هڪ عظيم شاعر

فيض حيدري شاعري جي ميدان ۾ انهن چند قادر الڪلام شاعرن مان آهي جن پنهنجي مٿان وارن ۽ ڪيفيت ۾ شاعري ڪئي آهي. عشق حقيقي ۽ حب رسول جهڙا الهامي درد، هجر، فراق ۽ جدائي جا موتي شاعري کي سچن خوبصورت بڻائي ڇڏيو آهي.

فيض حيدري عروضي شاعرن مان هڪ چوٽي جو شاعر هو. پاڻ علم عروض کان پوري واقف هئا. فيض حيدري جيتوڻيڪ مولود، مداحون، ڪافيون ۽ خطبا به چيا آهن. پر پاڻ بنيادي طور تي غزل جا شاعر هئا. گدا، سانگي، بلبل ۽ واصف ۽ قليچ بيگ جيان فيض حيدري جي عروضي ڪلام ۾ ايراني اثر جي ڪماليت ڏيکاري آهي ۽ پنهنجي خداداد قابليت سان داد سخن ورتائون. پاڻ ايراني اثر هيٺ گل بلبل، شمع پروانه، سبزه گلشن، سرو صنوبر، شمشاد، چمن، ميخانه جهڙن تشبيهن پنهنجي شاعري ۾ جابجا استعمال ڪيون آهن. فيض حيدري

غزل گوئي جي اسلوب پنهنجي ڪلام ۾ ڏني آهي. سندن
ڪلام ۾ حسن پرستي جي انتها آهي. بوس ڪنار ٻڪ ۽ ٻاڪر
ڇپ ۽ چاشني ناپيد به ٿيو آهي غزل ۾ اهو عيب نه آهي
ٻالٽ ايراني شاعرن وانگر حسن کي مخاطب ٿي شاعري ڪئي آهي
وصال حق ۽ عشق حقيقي جي سلسلي ۾ فيض حيدري جو
ڪلام لازوال آهي. دنياسان بيزار ٿي، آخرت جي ياد ۽
دنيا کان ٽٽل دلين لاءِ فيض حيدري جي شاعري بيمثل
آهي ۽ منجهس اهڙي طاقت آهي جو بيمار ۽ گمراه دلين کي
ڏنگ ٿي لاٿ لاءِ ترياق جو ڪم ڏئي ٿي.

قافيه بندي:

فيض محمد فيض حيدري جيئن ته غزل گو شاعر هئا.

غزل واري شاعر لاءِ علم عروض جي پابندي ضروري آهي.
علم عروض ۾ وزن. پيمانو مطلب ٿي لفظن جي زير زبر
پيش ۽ جزم، سڪون واري لفظن جو برابر هجڻ آهي.
پهرين متحرڪ ٻيو متحرڪ ٽيون ساڪن حرڪت هن ٻي جملي

• ۾ ٻه اش آهي ته ڇنو شعر وزن ۾ آهي.

علم عروض ۾ ڪنهن شعر ۾ ساڪن ۽ متحرڪ حروفن
جو هڪ خاص ترتيب سان اچڻ ۽ اها ترتيب شعر جي
ٻنهي مصرعن ۾ برابر هوندي آهي.

فيض حيدري جي غزل جي هڪ مطلع ۾ جون ٿا.

دلڙي قربن ويٺي توکي ڪري ڏينگ نوان
وارن سان ويڙهي تو وڏا ونگ نوان

هن شعر جي پهرين سٽ ۾ دلڙي قربن ويٺي هم قافيه
آهن لفظ 'ڪري' ۽ هم قافيه آهي پر وچ ۾ 'توکي' جو لفظ
آڻي انهن ٻنهي کي ڌار ڪيو ويو جو نه ڪو دلڙي قربن ويٺي
ڪري توکي جوڙ سان ساڳي قافيه کي اچار سان 'ڪري'
ساڳي نڪتي لوڙي تو پر دلڙي قربن ويٺي جي وري
'توکي' ڪان لوڙ 'ڪري' جو لفظ اهڙي نموني ٿو اچي ٻنهي
جو پڙهندڙ جي خيال ۾ قافيه ختم ٿي ويا پر اوچتو 'ڪري'
ٻڌڻ سان دل خوش ٿي وڃي ٿي

دل ڙي ڦري ويئي تون ڪري ڍنگ نوان
وار ها ويڙهي تو ودا ونگ نوان

عڪسي شاعري:

شاعر انسان جي جذبن ۽ احساسن جي ترجماني ڪندا آهن. شاعر پنهنجا مشاهدا، تجربا شاعريءَ جي زباني ماڻهن ۾ منتقل ڪندو آهي. فيض حسين ڪي پنهنجي آسپاس ظلم، جهالت، فرسوده رسمن ۽ روايتن کي پنهنجي ڪهاڻين ۽ شاعري ۾ بهترين انداز سان خوبصورت عڪاسي ڪئي آهي.

فيض حسين ڪي هڪ غزل جي هيٺين شعر ۾ فرمائي ٿو

قضا قالو ڪيو قسمت بلا تو ٿيو بدن منهنجو
قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪو ڪونه سٿي هن ڪو سخن منهنجو

هن بيت ۾ فيض حسين ڪي صاحب هڪ بيوس، مجبور ۽ لاچار قيدي جو ذڪر جنهن ۾ روايتن ۽ گهرن لفظن سان عڪس ڪيو آهي جنهن جو مثال شاعري ۾ گهٽ ملي ٿو. وڌيڪ خوبصورت تصوير نظرن ٿي پيش ٿئي جنهن اينديءَ سٽ ۾ ان قيدي جي انتهائي بد حالي ڏيکاري وئي آهي. جنهن ۾ دانهن ۽ فرياد ڪري ٿو پر هن جي بدن لاءِ ٻري ٻري تائين ڪير به نه آهي.

ٿيون وري جيل يا قيد خاني جي تصوير ڪشي ڪئي وئي آهي ۽ لفظ
قلعو استعمال ٿيو آهي جنهن جو عڪس ۽ خيالي تصوير کي گهڻو اونچو ڇڏي
ظاهري معنيٰ. هڪ قيدي لاچار بيوس ۽ ڪمزور جسم سان مضبوط
قلعي ۾ بند آهي. جتي هن جي دانهن، فرياد ڪوڪ ٻڌڻ وارو ڪير به نه آهي.
جيئن ته فيض حيدري جي پوري شاعري روحاني رمزن سان ڀريل آهي.
روحاني معنيٰ: هي روح، روح اعظم مان نڪري انساني قالب ۾ خدا جي حڪم سان
اچي قائو آهي. پر هر وقت وصال حق جو طالب آهي ۽ پنهنجي رب جي در
دعاگو آهي ته جلد هن قالب مان روح آزاد ڪري پنهنجي اصلي مقام
ڏانهن گهمائي.

تجنيس حرفي:

فيض حيدري تجنيس حرفي جو استعمال پنهنجي شاعري ۾
وڏي خوبي سان ڪيو آهي. تقريباً هر شاعر پنهنجي شاعري ۾
تجنيس حرفي جو استعمال ڪيو وري ڪڏهن نه ڪيو آهي.
پر فيض حيدري صاحب پنهنجي پوري شاعري ۾ هڪ ٻه
شعر به تجنيس حرفي کان علاوه نه ڇڏيو آهي.
سنڌ سڌ هڪ هڪ غزل جو مطلع آهي.

قضا قابو ڪيو قسمت بلائون ٿيو بدن منهنجو
قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪوڪون سڻي ڪو سخن منهنجو

مٿي بيت ۾ ٻيڪا چار لفظ هڪ ئي آواز "ڪاف" سان شروع ٿيل آهن
قضا قابو ڪيو قسمت ۽ آخر ۾ ٻه دفعا "ب" جي آواز سان ختم ٿيل
آهن - ساڳي نموني سان ٻي سٽ ۾ به "ڪاف" جي آواز سان
چار الفاظ قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪوڪون آخر ۾ مٿين سٽ وانگر

سڀ ء ۾ جيئي آواز مان به ٻه لفظ آهن ستي من کو سخن منهنجو اهوئي سلسلو سندن پوري غزل ۾ شامل آهي.

انهي شاعراڻيون خوبيون آهن جيڪي فيض حيدري صاحب کي باڪمال شاعر بڻائو ڇڏين.

فيض حيدري هڪ اهڃاڻي شاعر

اهڃاڻ جنهن کي ڪنهن شي کي ڏسي ان مان اونهائين جي پروڙ حاصل ڪرڻ پوءِ انجو مثال ڏيڻ.

فيض حيدري جا اهڃاڻ رڳو مادي حقيقت ناهن پر معنوي اشارا پڻ آهن.

فيض حيدري صاحب پنهنجي هڪ غزل جي شعر ۾ فرمائي ٿو:

قضا قابو ڪيو قسمت بلا تو ٿيو بدن منهنجو
قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪوڪون ستي من کو سخن منهنجو

قضا اهڃاڻ آهي تقدير جو قلعو اهڃاڻ آهي دنيا جو

شعر اهو سٺو جنهو جهن جون جيتريون بگهيون معنائون ٿي سگهن اوتريون چڱيون اچو نه مٿين بيت جون معنائون ڪڍي ڏسون.

هڪ صوفي دين جي مطابق زندگي گذارڻ ۾ الله پاڪ جي حڪمن جو پابند هوندو آهي.

"الدنيا سجن المومن" دنيا مومن لاءِ قيد خانو آهي. جيئن موافق هو هر وقت پاڻ کي قيد خاني ۾ محسوس ڪري ٿو ۽ آزادي لاءِ آرزومند رهي ٿو ڪڏهن ته الله سائين هن قيد خاني مان ڇوٽڪارو ڏئي پاڻ ڏانهن گهرائي. تڏهن هو هر وقت شڪرانئي وظيفو ورجائي ٿو

قضا قابو ڪيو قسمت بلا تو ٿيو بدن منهنجو
قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪوڪون ستي ۾ ڪو سخن منهنجو

سماج سڌارڪ:

اهڙي طرح هڪ سماج سڌارڪ سوشل ورڪر جيڪو سماج کي سڌارڻ لاءِ انکي ترقي ڏيارڻ لاءِ ڏينهن رات ڪوششون ڪري ٿو جنهن ۾ پنهنجي زندگي وقف ڪري ٿو ڇڏي. نتيجي ۾ گوٺ وارا ان سان معمولي تعاون ڪرڻ لاءِ تيار نه آهن الٽو انکي خودغرض، لالچي، ليڊر ۽ ڪرپٽ جهڙن طعنن سان نوازين ٿا. تڏهن ان جي اندر مان اهما اٿن ٿا ۽ هو ڏئي دڙ دانهين ٿو چوي ٿو

قضا قابو ڪيو قسمت بلا تو ٿيو بدن منهنجو
قلعي ۾ ٿي ڪريان ڪوڪون ستي ۾ ڪو سخن منهنجو

اهڙي طرح هڪ استاد، ديني مبلغ، ليڊر، سياستدان، فقير ۽ عاشق ان بيت کي پنهنجي پنهنجي نموني بيان ڪري سگهي ٿو. ڇو ته هڪ ئي بيت ايڏو ته وسيع آهي جو ان کي ڪيترن ئي ڌار ڌار معنائن ۾ استعمال ڪري سگهجي ٿو.
اهو ڪمال فن آهي فيض حيدري جو بات کي صف اول جي شاعرن ۾ شمار ڪرائي سگهي ٿو.

فيض حيدري صاحب هڪ صوفي شاعر آهي. سندن پوري شاعري تصوف جي رنگ ۾ رنگيل آهي. تنهنڪري ان جي رڳو هڪ رخي معنيٰ ڪڍڻ ۽ آخر سمجهڻ اهو فيض حيدري جي اهميت کي نه صرف گهٽ ڪرڻ هوندو پر سندس شاعري سان انصاف نه ڪرڻ جي مترادف هوندو.
خلاصو اهو آهي ته فيض حيدري نه رڳو مختلف تجنيسون مختلف نموني سان ڪم آنديون آهن پر قافين اندر قافيه ڪم آندا آهن پر ڪيترن مختلف ترڪيبون استعمال ڪري پنهنجي شاعري ۾ نغمگي جو اثر پيدا ڪيو آهي.
اهي خوبيون آهن جيڪي فيض محمد فيض حيدري کي عظيم شاعر سان گڏ عظيم غنائي شاعر به بڻايو ڇڏين:

ليکڪ: محمد اڪرم پنهور

03135355831

پهنجي پاران

ڪليات فيض حيدري مرحوم و مغفور فيض محمد فيض حيدري جي شاعري جو مجموعو آهي. هي بياض جي شڪل ۾ هو ان کي ترتيب ڏئي پهريون حصو مڪمل ڪيو آهي. جيڪو تشنهءِ ادب جي حاضر آهي.

هي شاعري فيض حيدري صاحب 1951 کان 1959 جي وچ ۾ لکي پهريون حصو جڏهن پاٽ شڏو علام حيدر ۾ بطور ماستر ٿي ويا 1951 کان 1955 ٻيو حصو پنهنجي اباڻي ڳوٺ تنبو وحيو ۾ 1955 کا 1959 ۾ مڪمل ڪيائون.

مرتب ڪندڙ

محمد اڪرم پهنوري
03135355831
6-3-2025

يبقى الخط في قرطاس دهرا
وكاتبه رميم في التراب

فيض هن بزم جهان ۾ جي رهي يا نا رهي
پر سندس هي درد جو داستان رهندو ضرور

فيض هن بزم جهان ۾ جي رهي يا نا رهي
پر سندس هي درد جو داستان رهندو ضرور

جي رهي تو تري رهي نا فيض هن بزم جهان
پر سندس جي درد دل جو داستان رهي

بندهٔ فيض محمد فيض حيدري عفي عنه

يلوح الخط في قرطاس دهرا
وكاتبه رميم في التراب

۷۸۶

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله ابتدای کلام من الیقین — رحمن و رالرحیم ترحم لخاطئین

الحمد مستلذ یا وجهک الکریم — لله لیس غیرک یا رب العالمین

دارند بر کسی بتو چشم ترحمی — رحمن و الرحیم بخشش و خطامین

ایاک نعبد از سر صدق و صفا بخوان — فی اللیل و النهار و ایاک نستعین

داریم رو بخاک در رب اهدنا الصراط — المستقیم من یو یهدی الی الیقین

راه که رهروان طریق تو رفته اند — ما را در آن صراط بده راه الذین

انعمت منک لک فضل علیهم — غیر غضب کرده است او مغضوب ولحزین

آه از عتاب گر تو نباشی شفیع ما — ما جمله گشته در صدد و سلک ضالین

یا رب بحق احمد و اولاد پاک او — یا رب بحق حبیب کرار و تابعین

گر حاضران دریغ ندارند لطف خویش — یاران مستمع همه گویند آمین

مولانا روم گفت ز مدح کلام حق

شعری که باشد جمله اشعار با گزین

غزل حسن

در صفت سردار دو عالم صلی الله علیه وسلم

اے طالب فردوس برو سوے محمد
چون خلد برین آمده در کوے محمد

اے کعبه طلب چند کنی قطع بیابان
چون کعبهٔ عشاق بود روے محمد

والشمس چه باشد صفت وجه شریفش
واللیل چه باشد صفت موے محمد

طٰهٰ صفتش آمده از حضرت باری
یٰس خدا گشت که بر سوے محمد

نون والقلم از فضل خداوند تعالی
معلوم نموده همه خوے محمد

طٰس و حٰم معمای قرانی
رمزیست عیان بر دل حق جوے محمد

اے کعبهٔ عشاق خداوند تعالی
می باش بهر حال ثناگوے محمد

پند حسن اینست اگر گوش بداری
اے طالب فردوس برو سوے محمد۔

[illegible]

غزل دردي

مُهڻ دي ساعت هڪڙيءَ پڻ سالڪي ڏيو

حسرتم ڏاءِ ڏيو ڏهي حال پڻ ڏيو

نيڻن جانان مالا ابر ڪيو تنا بهن | جوش جگر ڪان جاري جر جال ٿي ڏيو

ڏينهن رات سڀ رڳن جو رنيو لو رت | لڙڪن کا سڀ ڳڳن جو رنگ لعل ٿي ڏيو

ڪٿي وندانه خلقيو رونق ۽ رنگ تهجو | مشڪين وانهن نه خوش خال ٿي ڏيو

دلبر تان دين دنيا گهوري ٿيس گدائي | برباد هن پره ۾ مرش حال ٿي ڏيو

هن فيض ٿي فضل ڪر سبحان سند سٽي

مولا جيئن بندي جو جنجال ٿي ڏيو

غزل ۲

منهنجي جان جانب جهوري جدا ڪئي

خدا کي خبر مون ڪيهڙي خطا ڪئي

ڏي دل ڦري جند نه دلدار درد ڏنا | سدا تو کي سهڻا سوالي صدا ڪئي

ستم سور سختيون پنهنجي پاڳ پانيان | مٺن جي جيءَ دل مون خالي خفا ڪئي

ويا واڌ سارا روڻ سنجهه سڀ | پرين ڪانه پوري ڪا منهنجي مدعا ڪئي

اچي او چتي ٿي توسا يار ريا ري | منهن جي جان جند نه قابو قضا ڪئي

٥ نه بوسو نه پيار ڪرڻ ها ٽيو منهنجو ― نه ڪاوڙ نه روڪي ڪا نازو ادا ڪئي

٦ جيسين يار جنهن تي رهي جانب جيئندو ― تيسين تنهنجي واجب مون سر تي ثنا ڪئي

٧ ورهه منجهه ويهي جو جهان چاڪ چاڪيو ― فتي فيض جي دل فوتي رفا ڪئي

غزل ٣

نٿي چاهيم ته دل منهنجي ڦري ڪي دلبر دغا ڏينده

جدائي جو ڏئي منجهان جڏهن ڪي جفا ڏينده

١ وتان ڦرڻو وڇوڙو هن ٻيڪار وڃي نونهن ― سجڻ سڀ سونهن جي سار سقيم کي سخا ڏينده

٢ طبيبان مسند ڦرڻ جي علاج مون اٿو ناهي ― لبن شيرين ما لعل اچي شربت شفا ڏينده

٣ بنهه بس ٿي بدن ويڙهو بنا پرين پڇن ناه ― پيچائي جو پيشاپو ڏوسگهو غمن ادا ڏينده

٤ سنجي کي سيف ابرو جا اُڦت ماري ويو ― خوني ڪان خون جو بدلو وٺي خالق خدا ڏينده

٥ عجيبن جي اچڻ جو اڄ آهه ڪو آسرو البت ― ماڻهو ڪان محب مخفي ٿي لکي لاٿ لقا ڏينده

٦ فقر جيڪي فيض محمد تون ― ويندو گذري غم گهڙيون

سڪايل کي سگهو سهڻو ― وري واعدو وفا ڏينده

سڪايل کي سگهو سهڻو وري واعدو وفا ڏينده

غزل

دنيا ۾ مون جيان ڪو ظاهر ذليل ڪونهي
موگو مريض ماندو عاجز عليل ڪونهي

صدمو جگر ڪيو ثابت هن لعل جي اکين ڏاڍن ڏکي درد دل جو پيو ڪو دليل ڪونهي
محبن کي مون جيان تيا خادم گھڻا خلق ۾ مون کي مثال تنهنجي خوشدا خليل ڪونهي
سهڻن جي صاف صورت ماه بدر کي موهيو عالم ۾ ان طرح پيو جلوو جميل ڪونهي
هن فيض جي ڦٽن جو دلبر ڪو دادري وارث وسيلو منهنجو توري وڪيل ڪونهي

غزل

درد منهنجي کي نه ڪوئي دوا درمل لڳي شل نه ڪنهن کي عشق جو ڪو جي اندر جل لڳي
رنگ سان چوڙي ڏٺا تو کي ڪياڙي جا قطار ڦرڪا ڦرڪا رو ڪنهن تي ڪاڪل لڳي
پان کي پوشي پيارا ڀل پيو گوشي گذار لعل لب تنهنجي لٽ جو من بکني کي بل لڳي
هڪ اکي حسرت هنئين ۾ پيو حرامن هيس ڪئي ڏيل کي ڏاڍو ڏکيو تو حاسدن جو هل لڳي
چامان چوري چين کي جو جيجي جي چوٽو تئي لفظ تنهنجا الله هن تاڪا تنهنجي گل لڳي
اکڙين ساجي اڏاڻا قلب تن قيمون ڪيو سنئين سڌي سيني اندر پئي ڏي گنه ڏنڦل لڳي
چند ڦڪائي فيض سان تون ڪهن کي ٽپي مرڪي نهار منهنجي تان محبوب تو سان دلربا ٿي دل لڳي

غزل

گفتگو گند جي گنا دڙ جي ته لعلن لوءِ پلا
چو ڪرين تو قرب وارن ساڻ کو هيار ڪو ڙا

لب لبن تون لڳا ئج محب محشر تان مدام — ڪن پلڪ ما ڪين ٿيندو يار ديوليا ڏيڙا
دين دل دنيا سڀ مون تان گھا ڏينهن گھوريا — مُلڪ مهانا لو بيو مٺا تون تن پير جو چو پلا
درد جو ڏاهون پٽڙي وارث ورڄ جي ڪين ڪيڙ — حسن جو تو کي هيئيو منهنجي مون ڀلا
ڪين ٿيندي ڪمان مون ڪامان لاءِ مون ڪجو — سوز جو سائي تو سادي تن اندر ڪي تو ڀلا
فيض محمد ڪي قتن ڪا اج سپا ويند وفنا — دل ڏينهن تهجو رو ڏي تو رساهون رو ڀلا

غزل

منهنجي محبوب جو منهن وتو ديدُهو مون ڏنو بيٺي — اکين ما اب باران جن وچو ڏي ڪان ڏنو بيٺي
لکيو لعل لبا پا يو هنيا تي ڪا ڪجي ڦري — تکن جو تاب جو سڙي سچو سارو سنو بيٺي
ذبح لاءِ زور زلفن جا جن جي قابو ڪر اکنه تم — ڪري ميگا نسيم الله ڪو هيار پو ڪنو بيٺي
منهنجي ميرن منتن جي مين ڪا محب مرگو ڪر — ڪلهي تي يار ڪاوڙ ڪان ڪي رخ ڪي ڏنو بيٺي
لڙهي ٿيو لعل لو هوم لڳي لڳي سچو لا شو — سندم سري ڪا ڏاصد ملم رکيو منو بيٺي
ڪليو خوني اٿيو خنجر پلا ڏي يو گر پانڻ لاءِ — هتن ساڻ هوت هر ولي غريبن تي ڪنو بيٺي
ڏسي هن فيض کي قتيل ڪري پا سوڙين پياد — منهنجي منهن کي ڏئي ڏوڙ و جي ڏپ ڪان ڏنو بيٺي

غزل

ذري ڪٿ ڪنهن کٿي تون مون کي محبوب اڄ ماريو
چڙهي نيڻن تي چوٽ چاتي تي تکن جا تير ڪئين تاريو

پرين جانب سندا جارا ٻهو دردن هڻن ڌارا ... ڪنيا تاتيد ڪن ڪارا وجهن ونگڙا وڏا واريو
ڪجلا ڪارڻ ڪيا ڪڙڪا ٻنهي دلبر ڏنا دڙڪا بدن ٻلري ڪا ڏاڙهڪا ڏڪوين ڏيل تا ڏاريو
تپائي تاب تو تنجو چيائين پاڻ جما ٻنجو چيم روئي ته دڙ ٻنجو هڻن ساهوت وڃ ماريو
مٺو مونڌ هو دمانجهو دوا ڏي تو وڌو دنجهو هميشه شر مچو منجهو نه تا اونيم ڪو تاريو
نمازين ٻي ڪلر خونا بدن ٻيرا عطر ٻو ٽونا اتيا شعرا شعر دونا ۽ وڏو بار ڏٿو پا ريو
لکيو توفيق ڪلاڻين ڪجلا ڪاڻي پيو پائين سبحان الله نجن سا سعدي پيا سينه سيگاريو

غزل

جوش جانب جي جلائي جان جند جهوري اٿم
حلق ۾ زنجير پئي ڪا زلف جي زوري اٿم

محب منڊو بول پولي قلب تي قبضو ڪيو دين دل دنيا سندي ڪي چشم سي چوري اٿم
محب جي محلي اکيان من ۾ منجهو مدفون ٿيو ڪالهوات منجهي قبر جي ڏيه ڏس ڏوري اٿم
گل ڪنا ڪاڙها گلابي شمس ڪي ڪن شرمسار چند چوڏهين جي چتائي گهوٽ تا لهوري اٿم
ڪلبان جي گهر گهٽي ڪان گهور گهايل ٿيو گهمان ياد جي لاشڪ لائي لعل لب لوري اٿم
هدايي فقير فتنا پيو صنم جي ٿي نمار نازنين جي نرڳي کوڙ روڏي کوري اٿم

غزل

اڄ عجيبن ٿي اڙايا درد ٿي سي ديد بڻي
ترت ويڙاڻي تمامي حج ۾ دون عيد بڻي

دل دهن کي پياس هيئي پرين پوڙي ڇڏي — شوق ۾ شيرين لب جي ٿي وياشهيد بڻي
اژدها اعشق جي آزار کان جيرو جگر — سي به محبت ۾ سي ٿيا مبتلا مزيد بڻي
دل اندر جو دين ۽ ايمان هو ديرو ڪيو — عشق جي آتش اُڏايل مفت ۾ مجيد بڻي
نازنينن جا ڪري عاجز ڪنا علم و عقل — ويو سي خوشحال ٿي ڪلند ڪري مزيد بڻي
قبر قيامت جي قهر جو ڏيهه ۾ ڏهڪار آهه — پر فراق فيض کان وساريا و عيد بڻي

غزل

نا ويندو هي درد دل مان دوست دلبر جي سواءِ
آهه جيئن زهر مون لاءِ محب سونهن کان سواءِ

هاءِ حڪيمن جو نه هليو تن ستي ميان هُنر — جي ڪيانا سو رنا ڏکنيم نشتر ڪان سواءِ
ڪيئن سليمان هي سو دل جو ٿاڪو سانجهه — بند اندر بيمار جو بالين بستر کان سواءِ
محب ڀري جي هت مرمان ڪجو ڪانڌي مان — آتش منهنجي کي دفن دلدار جي در کان سواءِ
گهور گهايل جي ڪلا عابد لڳاءِ تون ڪري — من اندر مسجد اُتم محراب منبر کان سواءِ
هي يگا بي ريانيون سبب بره کان مون کي بڙا — نا غمن کان بي غذا اه جگر جي جر کان سواءِ
نيض محمد عمر ڦتو هيند و فساد و هل حشر — ڪين ٿيندو داد دل جو مال محشر کان سواءِ

ڪافي ماروي

مَر آس اهي مولا ڦاڪي ماري

غسل ڏين گڏجي ساهيليون سينگاري

ڇتاڇيچوڙي پيتيندڙيون پنوهاريون

لڙڪن ساڻ لاشو واسينديون ويچاريون

جنازي کي جيڏيون آڻينديون اوڄاري

پڙهي مانت مٽي جا وسارڻ لاءِ ايندا

قربون ڪلهاڙي نماڻي کي نيندا

پرنتون پوءِ پنهنجم پنوهارن جي پاڙي

موٽ ڪان پوءِ ماڻم مچائيندا مارو

ڪندا روح رتو پڪڙا پاڪارو

ڏيندو ڪيت ختمان قبر تي ڪوڪاري

ڦِتي فيض ڪرتون اهاهو ڌهستي

وچوڙي جي وائي امل آه الستي

نيندي نيت مارو وطن تهي بروڙي

ڪافي

اي مامون ماه ماه

ڪوڙن جي يار وائي

ڏات ڏينهن ڏهو ڪري ڏونگهاريا ڏاڍا   جاڙين بيهي بچي تون ٻره واري ٻاهه

ساهه ايا ڪنهن نه اجهائي

تو سان تني سڪ سوز ۾ توئي سدا جي ساڻا   اهڙي عيد جيا درد دل تان لاڏا

يار جيئري هي جدائي

ذات ضعيف تي ٽري ويا جن خام ڪشالا   ڏنگ ڏکي جي ڏسي ڏاهو چوڪنا

دردمنجي ڪاروائي

فيض جنهن لاءِ ٿيو فريادي ساڙو نانون آهه   تان تي خوش ڪهو ولس وري ٿي واهه

سونهن وارن جي ستائي

ڪلام رندي

سهڻي سهڻو سفر هليو ڪري دل يار ديواني

اڳ منهنجي اچي جيڪي رين ڇپايا ڇري ٻيرا   ڪيا ماقرب ساڪون ٿي ڪڳر جايا سي ڏيرا

تري پو خون دل جيءَ ۾ ڪريان محبن جي مهاني

عمر ۾ مون ڪيا جيڪي عبادت ۽ عمل سارا   ڪيم بيڪار سڀ باطل ڏسي روشن سي رخسارا

ٿيس سلطو صفا خالي اچي ويو سا منعاني

دنيا دين جي عوض جلبواه درد دلبر جو   اڄا ايل آب وصل آهيان نائي ڪوذوق پيئڻ جو

ڪجي توڙي تخت شاهي سڪندر يا سليماني

ملڻ محبوب ري مانند وياڻيان تڦيد هت ٿيري   چڪان پيو ذائقو ذرد دوسوين زخمن سندا زهري

قبي ڪيو فيض محمد کي فراقن يار جي فاني

غزل ۱۵

منهن منو محبوب جو آه ماه منور کان وڌيڪ

سيم تن سهڻو سنو سالم صنوبر کان وڌيڪ

سڪرات کان سهڻي سندا ليکڻ رکيا سوز منھ   لب مٺي اهڙا لڪائي شهد شڪر کان وڌيڪ

هوت جي هڪ وارڪان عطر عاجز ٿيو   اهي مٺي پوا ڏيڻ مشڪ عنبر کان وڌيڪ

ڪوڙ ماڻيم غلامي کا بدن گلفام جي   بره ۾ برسيو ٿان سلطان سڪندر کان وڌيڪ

زلف زورآور ۾ سينه اندر ساجن سندا   ونگ وڄي ويڙهو ويا وسنگ جي ورڪا وڌيڪ

پل کن ڪلت ڪلم بابر منهنجي جو بيان   ‹ دل اندر دل دلبر جو آه درد دفتر کان وڌيڪ

فيض محمد کي قرار وادماز پرور نازسان   ڏنر ديونا هي دنيا ۾ ديد دلبر کان وڌيڪ

غزل ۱۶

حسن تنهنجي جا بتان تو محب مارا چو طرف

قيد ۾ قابو ڪيا تو قرب وارا چو طرف

هاء حسرت ۾ حياتي وڃي عجز اهو محمدي   خون دل جي کيا خنجر ڪان ڪهارا وکهارا چو طرف

وِردُ واعظ سڀ وظائف بڻ ڪان پيڪار ٿيا — سوز تنهنجي جا پڙهايو سبق سارا چوطرف

ڪنڌ وڻ هڪيئان نه وڃڻ ڪنهن ڪي ڏيا ماڌ پڙ — سڄ پانيا نو ڪان سوا اٿڻ اوتارا چوطرف

فيض توجهه افراقي لو ڪرم اهن لڪپين — پيا وٺن وو وو ڪند وڪا وڃار چوطرف

٢٧ کافي

تنهنجي واعدن تي پرين نڀائي پت

وسيو نه ونهن رواڻي نيڻ انهن رت

هئي قرب جي ڪاتي تو خلق اندر — وتان خون ٿيو ساري خلق اندر

چون مست مون کي ملهو ملڪ اندر — ڪيا عشق اندر ماسجهه سوت

ڏيا سينهم زخم زور صفا — وڏا قرب اندر ڪور صفا

جيڏا يار شدت شور صفا — اتي سون وارن ڏي ڪرتو سنت

هت جان جدائي ڄڻي ٿي جهري — نه روح رتو ڪيڏ قياس ڪري

نڪو پاڻ اٿين پرين پير پري — نڪو ملهو ڪتي نڪو ڪولي خط

دل فيض نهي وسون ديئي الله — ڏاڍا ناز ڪري تازڪ نيئي الله

الائي ڪهڙي سڀ ڪا پيئي الله — هر هند حسين ڪا ڪيت

٢٨ کافي

ا دليون هن عشق منهنجه ريون سوين اهن لسوڙ ڏيئي سنيون

نهن زيور نه تو تنهجانه ڏي ناتي سدا نوڙا — رنگائي رتا ريشم پاڻا ڪيئن مي جوهر جوڙا

عمر ساري اباڻن ۾ مٿي تي مون ڪنيون مٽيون

پنڌي ساڪي سيج ڪي سنئين سڳ پڇي ساڏ ڏڦ منبري — سوءِ سانجهي ۾ ڪري ڏکڙا اندر ۾ اچ امير اُسري

فراقن جي ڪيا ڦٽڙا اُپڇارتن تي ڪنڌ وڍيون

سهڻي ساڻ سنڌ جي جو آهي يار ڻ انڌ ڪيو — اتيوا ڏلت البيلي وحي پڇي تارمان ترڪيو

اُم ڪوئي اندي ڪرُ ۾ ويس ڪم ٿي ڦٽي لڌيون

مول ڪئين محلاماڙن ۾ هٽي هند مرُ ڦي وڌي — ڀڄي ويس روح ڙُل سا سند ڏيئي سجڻ سائي

وهائي رات ووءِ ووءِ هٽي ٻاڻُن اندر جهڻيون

فنائي فيض محمد ڏس ٻيئو مجنون آهي ٻرم — صُبح سانجهي سجڻ سُهڻي سنڌ سودا اثر سيرم

ڏکو هڪ لعل ليليٰ لئي ٽُٽيا وه جو ويس وڻيون

غزل ١٩

نازڪ جي ناز نگه تيغ تبر کان گهٽ ناهي

اکين جو غمزو ڪان گويا اعليٰ ابر کان گهٽ ناهي

عشق ۾ اوچتو اٿي جي سڄي عمر ائي منجهو غذاب — جدائي جو هٽ جڳ ۾ ڪا ز قبر ڪان گهٽ ناهي

باغ بوستان بر گلن جنسار سارو جيرا جيز — جانب ري جاءِ جنت سوئي سقر ڪان گهٽ ناهي

شاد هانو شب برات محرم وانگي من تي — ليل وصل لعل سندي شب قدر ڪان گهٽ ناهي

ڪعبه ٿيم ڪوئي جانان محراب ابرو ٿيا عجيب — روشن سگو رو رخ سندس منور ڪان گهٽ ناهي

دارين جا در دل تان لعل جي لب سا وڻيا — چين جي چاش جو چشمو آب ڪوثر ڪان گهٽ ناهي

اھو منھنجي سان اڏائي اڳتي بيٺو اندر مان   سينو جهڙو چيچ پيچ سنگ مرمر کان گهٽ ناهي

گهوڙن سان گلبدن کيا ڦٽ وچاريءَ قيس کي   ٽانگهوڙو ذوالفقار ظالم زهر کان گهٽ ناهي

غزل

دل ڦٽي ڦري ويئين تون ڪيري ڍنگ نوان نوان

وارن جا ويڙهي تو وڌا ونگ ونگ نوان نوان

رات ڏٺيم ريجهو قيس ساڪا بو خوشبو جاين   ظالم وڌي دوستان رڱو ذنگ ذنگ نوا نوا

ناڳ جيان نازن پري نازنين تنهنجي نظر   ڏاڍا لڳي ٿي ڏيل کي ڏنگ ڏنگ نوا نوا

وره وچارن جي وڌي لاءِ ڏٺم ڏره ذره دفعا   رنجهي ڪيري تو تون گهڻين رنگ رنگ نوان نوان

فيض محمد چئي فقير اهو لوح ۾ تنهنجي لکيا   عشق جي آزار جا انگ انگ نوا نوا

ڪافي رواڻيءَ ۾

پريان جي پار ڏي ڏسي کيو ڏسان ويني ڏسان ويٺي

مريو محبت اندر مانهن مسان ويني مسان ويٺي

ڪيا هن غم اندر گهارا   لاڻا مرض مشهم مارا

وهائي نيڻ ڪان نارا   پسا ويٺي پسان ويٺي

وڃائي هوت ڪي هاٿي   منهنجي ڪيئن ٿي ڪرا هاٿي

پنهنجو هاڙ ياڻ سان پاڃي   رهان ويٺي رهان ويٺي

ڏاڍي سوڙ سوداين سان   لاڻي ويدن وچارين

قُرب قاتل ڪتاري سارا	ڪُسان ويئي ڪسان ويئي
فراق فيض اهو ڦٽيو	مٺي محبوب مُنهن سُٽيو
اکين مان اب ڪي ڇٽيو	وسان ويئي وسان ويئي

٢٢ ڪلام

صُبح پير پيارا پنج ڪٺي

گهوٽ تنهي لون گنج ڪٺي

حسن حسين هوشيار رهي	مارِيا مُوذي مرد منتا رهي
شب روز شهزادا سالار رهي	هلند وحضرت هوسي هنج ڪٺي
وينوسا سچيوئي رات رتيو	جنهجو والي وارث ڪين ڏريو
کنڌ ڌر هي گهوٽ ڏگهر گهوريو	جيڪو لوسڪا سنج ڪٺي
رن پاٽ نسي رن نوشا سدا	راني آمر سندن راجن بشر
هجو سيف حرامي شوم شمر	رليا رهزن وينهيئا رنج ڪٺي
جيڪو فيض نيچن ڪاٺيند ورڙي	مومن مرد اهو ماڻهو ٿيئڙ مري
ڳلي ڳانڊ ڏکي هئي تخت سري	وجهندا ورته ولهي ڪي ونجهم ڪٺي

٢٣ ڪلام

محبت تمنجي م منا مشتاق ڏيا ڪيئين ماريجي

الوُن به ويس او چتواچ عشق م آزارجي

وڙهين ڇو ٿو هين ترين ڇرين منا منهنجو مٽين جي   کُٺين جهوين مارين جهوين ٿيندي قُتا اڦتين جي

نه به نه جنديان دم ٿي دعوا نه تو دلدار جي

ڦيا ڦُڪيو سُو سُنيو ڪيئن جنڊا چيرن جا   وڏي ويران ويڙو ويا جرح جگر جيرن جا

منا ملي صبح کي دو ٿو تنهنجي ديدار جي

سوين ستم زهري زخم غضب غم پيا پلئي   ٿو کيا ڏم خوني خنجر جانب جگر منهنجي جهلي

صبح سانجهي اُٿي ويئي عادت ٿي او ڇنگار جي

فيض محمد فنا در زخمن جانب جيارا   محبوب هون مطلوب ههڙيءَ پارت پيارا

قُرِ يل قتيل گهايل ويل ٻه هي بيمار جي

غزل

هوت هون لاهو گهڙي بي رحم ترنهنجي مرهيو

ٻه ڪان سار ويڳڙ جيئو جگر بنهجي رهيو

داغن سان دم وڃي تون داغ دل جي ٿا دهون   آهن ڪنان افلاڪ ڪاره وکر بنهجي رهيو

زيب زينت زخم جاني غام مرهم ڪا مفيد   زهر تنهنجو ذوق ۾ شهد وشڪر بنهجي رهيو

بيعد پيرين پالاهو جاني جيني جهوٽو ڪيو   غمزو غيرين لاهه جن خوني خنجر بنهجي رهيو

فيض محمد جي قري دل ٿي ويو دلبر ڪٿي

جيڪو وڃو تري جي وڳهي عاجز ابر بنهجي رهيو

غزل مستزاد

هن عشق اي يار وڻڪي دردوراه ڙلايو | ديوانه بنائي

زلفن زنجير جي قيد ۾ اهڙو ڪرايو | پريشانو بنائي

غيرسان گڏجي گهمي گلزار ۾ کهنيون | ڏاڍي ناز ماڻان

مون کي ته ستم سور ڏئي سهڻي آهستايو | بيگانو بنائي

تيزي تابش لڳي آهه اڳ اندر ۾ | شمع ٿو مان شعلا

بيگناه بيمار کي جانب آهه جلايو | پروانه بنائي

ڇوڙي وڃي ساڻيو دلگير جي دل ۾ | دولاب دغا سان

هاءِ ته پنهنجي هٿ ويو عاجز کي اجايو | مستانه بنائي

ڏينهن رات روئان ٿو ڪيو نه ٿو ڪهڙو | سهڻا ٿو سچي ۾

هن فيض جي فرياد سڀ ڪنهن کي ٻڌايو | داستانو بنائي

غزل

سدا معشوق سندي عادت روئڻ ڏيڻ آهي

ڪٽڻ جي لاءِ صفا سنهري تيغ قاتل آڻي ڪاهي

خواري ڪل خلق جي ڏني منهن خاطر ويو نگي | نسب ناموس جو نالو ڏاڙو ڪنهن جو ۾ ناهي

سڀئي سهڻي ٿو مل مجنون عذاب عشق جا آهي | منصور محبت ۾ فدا ٿي ويو چڙهي ڦاهي

نظر نرگس نماڻي ٿيا حسين بند و قيد ۾ بانهي | پرين پستول پيڻي جا وچيا پاڻي ٿي ويو واهي

خلق ۾ خونريزي ٿي مرن ڪيئن مون مثل ماڻهو — بدن تان گلبدن رقعو هلي لعل جنهن لاهي

هن هجي هجي حشر ضدي فنائي فيض محمد ويو — هُني جرم سجن ساه رقيبن سان ويو ماهي

غزل

موت وانگو ديون مٺان محبوب جو ماتو ٿيو

بت سڄو بيزار بي وس سو ٻم سالو ٿيو

ور پڇي تان وانڪائي ۾ اچي ڪريان ور ڏنهن — پيو پرين پرديس ۾ آه آب ۾ داتو ٿيو

جي اهيان سڪتو سولي ته ٻه غريبن ۾ غني — داغ دل درهم سندم ناسور سينه تاتو ٿيو

وجهه لڳي تان واه وانگو هوت تنهنجي حاضر هجي — پل وٺي حاسد حرامي خلق ۾ ڪاتو ٿيو

سو ڪجي سختي سندو ڏنهن ۾ پيڙه پلپل پيو ڙه — مي جلائي جو جگر غمگين لاوگهاتو ٿيو

فيض محمد جي قرن جو تون اهين صنم — ڪين پيو تو ڪاسو ڪو راڄ ۾ راتو ٿيو

غزل

ڪا گهڙي غمگين سان جي گلبدن گهاري وڃين — هوند تان ڇڄي جانب سيني تاري وڃين

نازنين نالي الله جي منهن مٿي ڪو لي ڦل — خون خالي خلق جا هاڻي مٿان هاري وڃين

جيئن سڀني ۾ ماه تيئن آهه تنهنجي تون — مڻ ڪڏهن وعده وڃان مان پرين پاري وڃين

تون نه ٻيو سيا اگهي منهن ۾ سدا هوندا ملو — جو سڄڻ سان سين ۾ ور ڏيو واري وڃين

ڪيڏا ڏجهاڏ ڪرتا ڏنا توته ته هو ٽا ٽاهين — گهوڙا ته ڏس گهنگهڻ تا ڏيو مشتاق ۾ مار وڃين

فيض محمد سان قتا عرمحب جا تا ملا اچي — ڪي گڏ ڏهي جو تو ۾ وانڪي ڏک اندر ڪاري وڃين

١٩

غزل

دلگير جو دارون دوا دلدار ٿيو اچي

جانب جُدائيءَ جي جو جنسار ٿيو اچي

عاجزن جي اوڳڻگارن ناز کي نيت نالو — لاشڪ رون ڪا مُفتِ جي لاچار ٿيو اچي

رونق محبوب رخ جي لعلان ئي لبن — گويا مٿو غمگين لاءِ گلزار ٿيو اچي

لونڻن کان يار اٿي پو ڪار هم سنجهه گهڻ — هڪدم ڏنگن لاءِ ڏاڍو هوشيار ٿيو اچي

مسيحا باسجز اعجاز م مڻن جي ملڻ هيم — روشن چهرو چند جيان چمڪار ٿيو اچي

فقر جاهي قتر ليپيٽ ويري چڪي پيا — نيڻن جو تيز خنجر و تلوار ٿيو اچي

٢٠

غزل

دل سندم دلدار کي ساري سنجهي سحر جو — من ٿي ڪهين دم قدم کو محب سو ڏي ڇهر جو

گهورن هڻي غمزي جي گهڙيءَ گهڙي ٿي تمام تان — هڪ پلڪ دوئي ٿي لڳي پيو پرين ڌار نهر جو

خون دل جيئري جگر جو پيا پڇو نيڻ نار — تا وهن وانگون کيو جن ٻنهي جي پيو بحر جو

سوما اسوداسو ڪو سختي مسند وناهي بيب — محب جي ماتري سنجها ڪو ڪا ڪر ڪم قهر جو

رکي عجيبن عيد مون لاءِ ٿيو حشر جو حال دلو — سي خوشيون خوراڪا ڏو ذوق ڏي ٿو زهر جو

لوڪ ڪارڪ هڻ دم لڳي ٿيڻ ملاقي محب دون — تان چين ڪيو پير ڪي چٽ ڪو چپا کو جهر جو

ڪين هت حيدر ٿيدي يام فيض لي لگنديون ٿي

هي قتيل اهر ڦرڪ کين شمع روءِ جي شهر جو

ڪلام رندي

ڪهڙو غم ته جدائي جي غار غرق

وسري علم عقل جا ويا هون ورق

مصحف هون لاءِ سُنهن ۽ مثل جو   لب ته لعل جا ڦوٽ ڪنل جو

سور سندس سي پاڻيان سبق

سور سور نيم ساه ڪي ساڙي   جان جسم جو قرب ۾ ڪاڙهي

عشق الن مان اندو عرق

فنگ نسب جا ناتا ڀوڙي   پيچ لون پتنگ جا پان پتوڙي

محب اکيان پوءِ مرد مرڪ

جنت جهنم قبر قيامت   وره وسارايا عمل عبادت

دين دنيا ۾ تلف ترڪ

زنخ جي زمزم آب ڪوثر ري   چهن چهي بدن پاڪ ري

فيض ڪي ٿيندو فرق

غزل

توکان سواءِ منهنجا مناجاني ناهي جهان ۾

سنجهي صبح مون کي رڳو تنهنجو ذڪر زبان ۾

دل ۾ هزارين درد ٿيا ڪڍا اچي ڪيترائي هوا   ڪيا لفافا مون لکين بند تو پر ڪي بيان ۾

جهوري جدائيءَ جي ڪيو جند سختي گهڻي وڌي ساڳي — ٻڌم ٻچايو ٻيا پسا جنجل ڇڏي ويو جان ۾

ور ور وڃوڙي وتوڙي صدقي ٿيا تون اکيون — من ڪاهين عشق جا تير ڇڏيا ڪان ۾

فقير فيض جا سو سو سلام وينو سڄي — اثر جيا ڇپي ويا وڃو قهري نگاهه ڪان ۾

غزل

مون سندو محبوب تون جي تنهنجي محبت ٿي ٿي — تن اندر ٿي تات تنهنجي رنج ليت ٿي ٿي

گهر گهر اٿي گند وهاريا هوت ٿي جي هم ڪنار — سيج پوچيتري سندم سا جاءِ جنت ٿي ٿي

چاڙهي ماڻهي چهن جي ڏکن ٿي ڏولي ڏيا — بهشت ۾ اهڙو الاجي شوق شب ٿي ٿي

جي بدن ٿيا مرجي وس جي نه ميڙين تا ترير — روح سندم توتي رهي تنهنجي قسمت ٿي ٿي

رات ڏينهن تنهنجي رهي جو نيو بندم بلو — داد پوءِ دلگير جو ڪو سنجهه قيامت ٿي ٿي

ٻڪ ٻجهي ٻڪ ۾ نهي جو جت جبرئيل جو شان — ٻيو دنيا ۾ يار دلبر دين دولت ٿي ٿي

مرحبا صحبت هر هر هميشه تون جي ڦل باغ — فيض ڪي سونهن قمر ڪانو ٿي فرحت ٿي ٿي

ڪافي ماروي

ڪاهون ڪر ڪاهه ڪوٽن ٿي ليون ورلڻو ويئا — ليڙ ڪو ميڙي ماڻين ۾ چوريو ڇنبيون ويا

جڏهن ڪان ملڪ مارن ٿي مارو تو مو ڪلائي — تڏهن ڪاٽ تنهنجي ۾ سچا جي راڄ ٿين ويا

ٻڪار پو ٻرمٿي ٻرٻون ڏناجي داد لاڏا ۾ — ڪنيا تن ڪا مڃو نخبر وبيون ڇهر وچين ويا

پيهن ٿي پو پنهوارن سا وني جون وانگون ويتر — ڏگهن ٻهيلم هت جهولا ڪيا لڪ لڪن ويا

مورياڻه ٿي وطن جاون ڪماڻيا گو ٻيچ گٺا — پٽن پاسي پنهور ڪلهي پون پويس ويا

سٽي ساٿون ڪيو سانگن ڏنهن جي جو طرف — لائين ٿي جام لاٻار ولاهيار سولڻ وڻا

ڦوڪرا فيض محمد ٿيا پيئي ڦوڪن مٿي ڦرڦرا — سانگن جا سار سانگن سر وسڻ خاطر وڻا

ڪافي مارئي ٥

عمر جو نٿو صحي امانت اماڻي

ساعت گها سورن ۾ مٺي ڪين ماڻي

اکيون لئيندي کوٽن کي ڪنهنجي آهي زاري — اگهڙ شال اڄ ٿي پيندي واري

سڀون سب سرتيون ٿينديون اڄ سياڻي

چيڪا ڪيڏا جهليا مون آهن ٿي اڃا — پيار پوءِ بلبل پنهوار پچليا

ڏاڙان جي ڏٺن جي هير ما ڏياڻي

واهوندي وطن جي ڏني سار سنڌري — تن سينهن موج لائي سهائي ادهندي

چرون ٿيو چنڊ ۾ پکن سنجهه پاڻي

ڦتي فيض محمد جمعيت جندڙي جي — ناهي لوڀ لالچ ماڙن ۾ مناڙي جي

لهي لک ٿي لوئي پٽن ٿي پراڻي

٣٦

ڪافي سسئي ٥

اڏيون اڏ سنڌو مٿيون موڪلائو

ڪڏهي اڻو ڪنڌ تي سفر مونسنائو

تڙي تيز نو ڏا آڏي جو اڻاري — وڻي ور سنڌ ۾ ويا وڏي ويڙ واري

ڏاٿيلن کا دل ۾ ڏيا عيني نه ڏانو

ساعت ڪا سڄڻ ري سرتيون آهي سڄو   ڏيو مت نه موکي وڃڻ ٻه ورڻ جي

ڪو ڪاڻي ڪنديس مان لڄ نه لاڏاٽو

ڏکن ڪان ڏينهون ڏينهن اُٿن اوڇنگارون   روئڻ روڄ راتو ڏينهن ڪيڏي هي پڪارون

ڪري مانه ڪنهن پرين موٽيا ٺو

ٿيا فيض محمد قيش پي به قيدا   هاڻ هاڻ هر هر هوت لاءِ جو ڳوڙا

بنان پي ٻره جو گهڻي پيو گهاٽو

غزل

سڄڻ تو شهر ساري ۾ سڄڻ جهڙو صنم ڪٿڙو   ڳالهه ڪنهن مان ڪنهن جو غيرن کي غم ڪٿڙو

پيو گهايل اها گهرم   پڇج پيارا پنهنجي پرم   ڏيج جيارا جيءَ پرم   ڏٺي نالي ڪو دم ڪٿڙو

صفت محبوب تنهنجي   سُڄاڻي تنهن سيني تاڃ   لبن مان يار ڪو لاڃ   مريضن لاءِ ظلم ڪٿڙو

مزا ماٺ جي ميهڻن ڪان   ڳالهه سمجهي اها سڄڻن کان   نظر ۾ نازنين کان   نگو پالو ۽ سم ڪٿڙو

دنيا ۽ دين دولت کان   مُلڪ جي مال ملڪيت کان   جانب جو يار جستجو   پانيان زياده زخم ڪٿڙو

وڃو جو ڏي وڃي ڏيند   نصيحت ني نيت سونيند   لعنتا ۽ بنا لهند   اهو رنج والم ڪٿڙو

پڇج پيارا پرين پاس   اجايا چند سيني آس   وهين کان تو م وڃي   ڪمال جو اها ڪم ڪٿڙو

زلفن سنبل گلاب گل   مٺو بولڻ مثل بلبل   بن بيٺي ڪسني بنبل   اهي ناز نرم ڪٿڙو

وڃو مون کان نه وڃڻ   پيو آهه فيض قيش ٺاٽو   سون سوز ڪيو ساٽو   جندي جو جسم ڪٿڙو

ڪلام دردي

اڄ ڦرائي دل ٻچاپيو دوست جي ڪنهن ڏينهن
جهڙپ جهاتي جي ڏيئي ڳهو ٻاهرين ڳهر منجهان

وڪ وڌائڻ ڪان وڌو تي وڃه پيهي پيو وڃڻ ۽ وجود
نانگ نڪتا نعوذ بالله ڏر جي ڪنهن منجهان

ريءَ ڳنهن مون راهه ويندي تي حسن حملو ڪيا
چوٽ چالي تي چٽا پالا پرين جي پر منجهان

ڪيرهو ڪينه ٿين ڏئي هو ڪنهن ڪيو مون سان کلو
چهٽ ڏئي جيڪر جهليا هٿن پيئي ڪي پر منجهان

يا ملي محبوب مون يا موت جو ماٽيان منهنجو
بس وتايا بيزار ٿيو سڀئي سواءِ ماڻهن منجهان

رت رڳن جو رات ڏينهن آهي ٿي اکين ٻه روڪيو
روم روم ماتم رڳيا روئي جگر جي جر منجهان

فيض محمد ٿي فدا تون ٿو پرين پيرن مٿي
ڪين وڃڻ ويچاري جو اٿي جو نظر منجهان

ڪلام يار جي ياد

ويئو ڳنڍي ڪالهه پرڏي ڪاڻ پڇڻ پيار جي ٿي جون
هر ٻن ٿيون ڇاهي هنيري ڇڏو مون کي جا ري جون

پرين پردي پٽڻ روئي حسن تن جي ڇلاون
نقاب ڇاليو موئي نوڪونيڻ نظاري جون

چنبلي يار جي چوٽي ڪئي جهڙي تي چٽالي
ٿهن ٿيون واهه ناهيو ڪيو ڪر ٿوکيو جي ڪاري جون

عمر ساري عجيبن جي وڃي ياد ۾ وهايم
ڪو ڇال جي جهڙي اکيم ڏسڻيو اٿيو ساري ٿيون

تيس پوڄاري پرين جو پرڪيان ڪو ڏسي پاڻ
سڀ ٿو ڦولاءِ سڀ ٿو ڏينهن ٻه پاڻ ٿيو پيار جون

ڦٽن ڪا فيض ڦٽي ٿو ڪري دلبر اڀياد ٿو
سهڻ ڏاري ٿيو ڏسي وئون وڃو ونجهاري جون

ڪافي

درد جو دلبر ڏي کو دارون

سر تي سٺيون سو محبت مارون

ڏکڙا ڏولي ڪهڙا ڏيکاري — سورن سٺيا سنڌڙا ساري

١ سينهن سل ٿيا هوت هزاري — عشق ڪيا جي آرون پارون

دل ڏي دردن وڌي ولوڙي — قهر فراق جڏيا ڦوڙي

٢ ناهي ڪنهن نيند نه نينهن نکوڙي — سا اندر ڪي تنهنجون سارون

صبر سورن ڪا ڪونهي ڪو حيال — جان جڏي ڪئي مرض ماريل

٣ سور سون جو يار پيارل — چاڪ تا چوري لائن چارون

وڙو وڏي کيو چو چرڪان — وارث وهما ڪيم ورڻ ڪان

جلدي جانب جهڙي جيڻ ڪان — فيض ڦٽي ڪر ڦلرو ڦلرون

ڪافي

محبوب موٽي مارين پيو — نه مار نه مار نه مار نه مار

طاقت ناهي سور سهڻ جي

قرب جي ڪاتي ڪورينو ڪنندو — سرخ سري ٿيو جانب جندو

بارڻ پيهه بارين پيو — نه بار نه بار نه بار نه بار

اگ اگيئي ناه اجهڻ جي

سونهن سَتي ڪيو سينو سيرون — زُلف جو ظالمن ور زنجيرون

تادي ڏينگ سان ڏولش ڏاين پيو — نه ڏار نه ڏار نه ڏار نه ڏار

ڪر نه ڪُنل ڪي يار ڪهڻ جي

دردوندن جي دل ڏي ڏکايو — هاڻ هلو پيا پاڻ لڪايو

گوشي غريبا ڪانگهارين پيو — نه گهار نه گهار نه گهار نه گهار

مِل تان مِل آئي محل ملڻ جي

خوف خدا جو ڪر ڪو ٿورو — تير تکن جا سِر تي سوسو

ور ور ڏئي مون تي وايون پيو

نه وار نه وار نه وار نه وار

ڪرت ڇڏي ڏي فيض فتڻ جي

ڪافي

سچو ڏينهن آهيان سجڻ جو سلامي

سچي محب جي مون گهڻا ڏينهن غلامي

وِجهي ڳچي گهچي ۾ ڪمند ڪالهه ڪارو — ڪيو ضبط زلفن سندم ساسارو

مَن جي مُلڪ ۾ وِسرِ مان وڪامي

اُتي ويني آن ڏي تو نجريو نهايا — ڏس ڪيو تو ڏينهن اعمن ۾ گذاريان

هاڻ منجهه رانيو وِجهن ٿيو وهامي

سڄو لوڪ لوڏي گلا اُونٿيو گهر گهر ۔ تي بدنام ٿي پيڙو پيو ڏڪيا به در در

نڪي نينهن سارين نه نيڪنامي

ڏکن داغ دم دم ٿا جيئري جگر جا ۔ اجهامن نه اسلي اُلا سي الله جا

سڙي سوخته دل جو ويو خون ڪامي

فڪر فيض ڪيئڻ وڃن ٿو قبر جو ۔ سنڀهو اهو سدا رسائي سفر جو

هلي هوت ٿيندءِ حشر منجهه حامي

ڪافي ۴۳

اڄ بر تان محبوب منهنجو اي صبا آيو نه نه ۔ مفت مارڻ جو مٺن کي رات هو رايو نه نه

سُتا اگي لوڪ سڀ جاڳي او خون صنعن جي خبر ۔ پوءِ صنا سنهن تي چڙهي گهور ڏني گهايو نه نه

پيا ڪلو خوار ڏيو ڇپو چڙيو چيڙو نڪريو ۔ پرورش جوران سار وگوشم گايو نه نه

ذوق نوم آب ڪوثر جو لبن ڪيٽر ولي ۔ هڪ نسوادي سُرخ سي لعل آبي لايو نه نه

هڪ ڪيو حسرت مٺي هيئو جنڌ ي جي چالڪي ۔ بيو نئين مٺي ڪي وري طعنا مٺي تايو نه نه

چوڙ چشمن ڪيو چٽي نئين سر وري تيزا نوڙن ۔ هن قتن تي فيض جي وارث وري واهيو نه نه

غزل ۴۴

نا ملين محبوب موسان منهن ڏيکارين نه به چگو ۔ هن جدائي جي جيئن ڪا نحب مارين نه به چگو

دل ڏيو تو درا وهاجي سنجهه صبح ڪريا سڄو ۔ جي نه ناقص تو لوارين خاڪ مارين نه به چگو

سيخ ڏسو مگين ستڙن ڪيو وري قطرا لقب ۔ بيو نه تيغ تيز ابرو جا الارين نه به چگو

کین ماٺ شرف شهزادي محفل سنڌو
پر نه ٻيلي ٻانهن ورتان تڪارين ته ٻه چڱو

جڏهن سنڌم مرڻ تي وڙهي ويا پر نه موٽيون محب
پرانهين جي ڪن پلاتون قدم ڪارين ته ٻه چڱو

پيو قتن ڪافيض فتحي هوت اچ ڇاڻي
ضعيف دل زخمي رهگو اير واٽارين ته ٻه چڱو

غزل

دوست تنهنجو در تنهنجي ٻي در وڃي ڏٺياتو
لعل اُن کي ڪان لعل اچا لاهيا ننگو

ڪن خنجر نالي خلجي هوت هٿ تانيا هلا
ڪات ڪاڪنه روڪي ماڻهو گهبرايا ننگو

روز محشر ۾ ستر پل روئي رکندس الا
جو جگر ۾ پيو جمع ٿي سووڻي ونيان ننگو

ٿيا الم ابتداء اندر ۾ زخم زاري نه لزلا
پل ٻه پاسي کي پرين سوز عناساهيا ننگو

جي سنڌم جانب جي جي ساجي جڙ يوتا جگر مليو
سيج سليماني تخت ملچا دل چاهيا ننگو

ٿي دنيا سڀ دام دوزخ شهر سيج سڻي
جاء جانب جي برابر بهشت کي پانيان ننگو

فيض قتيل دل قتن ڪاٿي ڪٿي ڪٿي عنبج
ماڻ جي ڪامت منجهي ٻي صبر سمجهايا ننگو

غزل

دل ڦري تو دلربا ڪيو در ٻه ريدار ڪان
هي پيو ڪيو ڪا لوڪن يا خون دل جو خار ڪان

صنعتي ڪوڪن ٻي تو ڪئين ڪيم ڪرڪيم قتيل
لاڏلا ماڻڪ ڪ ماري تو ليان لاچار ڪان

خاص خط تو ڏي خلاصا لک ليلائي دو ڪليا
پر نه پرزو پوت ماڻ آيو پرين تو يار ڪان

لاه برقعه تون بس ناشمر اپري ٿي صبح
زلف ڪا ڻ ات ڪاري ڪڪي قيامت ڪار ڪان

سر سندم ٿي سو دفعا جي خنجر ڪوڙين ته ٻه ڪلا
ڪين منوه ورتيا منڪر محب تيغ جي مار ڪان

مرت مروٽ ڪا نڪ سر رونق تي بدنام بوءِ بهار | مسل مستانا سينهم تي ويا غنچه گل گلزار دڪان

فيض فتيل جي مناوي اھ فرحت سڀ ڦٽي | ادنا تني ارام البت اھ اوچنگا دڪان

غزل

آئين نه تون مون ڏي مناوي وساري پيو گهمين | محبوب مون مسڪين جي دل ري ڏتاري پيو گهمين

منهنجي جانم ۾ مرڻ ٿيم محب تو پائي نه پيين مزو | گهايل گهڻا پي صنم پيا جانب جياري پيو گهمين

هڪ اکين جي حسن وار ويهو مليو منهن کي سگر | سُهڻا سنوار ڪي ليته تري صورت سيگا پيو گهمين

لعل لب منهنجي لبن تي رکي ته پوءِ جنيار ٿيا | دم دم دلاسي تي رهي وراڻ وهاري پيو گهمين

من فيض محمد جي ڦتن لاءِ شهزادا شوقين ٿيو | ڏاڍي نگاه ناز مان نازڪ نهاري پيو گهمين

ڪافي

فتي دل ٿي گهري ڪري نيڻن موڪا ڏار ٿيو

اڃي ساٿي سڄڻ سردار ٿيو

تيس عاجز اڻ ڏٺو وهو ڪيان | پاڻ ٿيا مون ٿيا پيلو تو جيئن مٺا

نتي ماڃي مون ڪي رهي ڏٺا | لڳا اٿن ڪن ڪالاچار ٿيو

ماري مفت مسافر نجوکيه | ڏيئي نام ختم تي ڏبوکيه

ڪين خلق خدا جي خوکيه | سڄڻ ناهي تيرنلو ٿيو

لڳي ڪين اين لبلاڙ ڏٺلاءِ | وڃي يار عزيز م پاڻ ڏٺلاءِ

پيو گهوٽ لهي منهن جو گهاڙاءِ | ڏيو گهور مٺا گلزار ٿيو

اڄ فيض سنڌو فرياد سٽي — آهيان ڏاڍو ڏکيو ائي دل جاڙي

سگهو مل تون مٺا يا مار ڪٽي — وتان بره ڪنا بيزار ٿيو

غزل

دل ڦري دلدار جاني دلربا ڪيئن آئيو — باد صبا بهر خدا ڏس ڀي وفا ڪيئن آئيو

هن حڪيمن جي نهلندي درد دل ڪجا دوا — منهنجي مرض جو مسيح ماه لقا ڪيئن نه ويو

بس آهيان پوچام پور وصنم سار يو ڪيائين جو — زهد تقوى زيان ٿي دين و دنيا ڪيئن آئيو

ڪاله محفل ۾ مٺن ٿي محب مرڪي ڪيا ناز — اڄ اڻن منهنجي اکيان ناز و ادا ڪيئن نه ويو

رب جي رحمت جوا ڄاڻي پيار ناز روش ٿيو — هن خون خسته دل سنڌو خالق خدا ڪيئن آئيو

٢٥ عشق جي فندي ۾ قاسي فيض فر جي ٿيو فقير — علم و عقل ارڪان سڀ حسن و حيا ڪيئن دئيو

غزل

ڏنيه رات تنهنجي ڪي ۾ رڙيو روئيو رُلان — سڪ سوز ۾ سڄو ئي سمها ستيو رُلان

درد و الم ڪان اجوان ڌوهن اگهي ۾ — افسوس عشق ۾ اڄ عاجز ٿيو گهمان

جنهن ڏينهن ڏٺو مون جانب جو جمال تنهنجو — تاب حسن ڪان تنهنجي ته ڏينهن ٿيو گهمان

چشمن ته واه چوري جي ۾ چو ڪيو — ڪا ڪار جو ڪچ ڪنڌ ۾ قابو ڪري گهمان

دام ۾ يار دم دم هيٺ او جهيو هميشه — لعل الاهي لب جي لٽ ڪيو لٽيو گهمان

هن فيض تي فضل ڪر حليا ته هڪ ٿيو

جيئڻ و سنڌ ۾ جانب جي ساڃ ٿيو گهمان

٥١

كلامِ رندي

قضا قابو كيو قسمت بلا تو ٿيو بدن منهنجو

قلعي ۾ ٿي كري ڀاڪو كوسي مرڪو سخن منهنجو

ڇڏي پيا پنهنجو يارا گهرن پاسي پيا گهاما اُٺيا كنهن ڪانڪي حارا وٺو اچ ٻن وطن منهنجو

سڄ ساڄن ٻگر پاتو گهمي گهر ٿي ايس آئون چنن چيرن پريو چاڻون هنا چوٺو چمن منهنجو

مران ماٿر ۾ پنهنجو كيچ مرڪي وڃن ڏاڍي پلي پنگين جي پرپاسي ڏراتا پوكن دسن منهنجو

قيامت ۾ قصو كوئي كندس مان ت الڳ پيهو اهاليون ضعيفي ئي كجو چانڌي سخن منهنجو

متي ماڻي پورچا ماڻي عمر جا قيد هي كاني فضل سان فيض محمد جي الاهي كر امن منهنجو

٥٢

كلامِ دردي

محرم ۾ من پوئي كا محب موهن مهمان جي

جوش جذبي كان جلان پيو وڳي جند جان جي

دور ٿيا عقبي دنيا كا دين تان تن دل كني جن چكي لذت ٿيو لعل لب مرجان جي

اي ملان مفتي نه كر تون پرت وارن جو بچار پلر پوندي پاڻ ۾ عاشق ايمان جي

مرشد وظيفو ورد ورتا ذكر تن منهنجو زبان كرت قاري جين كنده واقلب ۾ قرآن جي

وڃي وڃان كي ورائي بيچو جنه بهين سيج سڄڻ ساڻ پيو وجهين تو دلو ديل وران جي

نين نرگس زلف سنبل ڳل گلابي لعل لب رخ انار ٿيو لو ڏني منهنجو باغ ۽ بوستان جي

ني عمر ۾ عراق ورتو فيض قنجي ٿيو فنا سار ٿي سار پوستان سا ڏي سبحان جي

غزل

وڃ پرين ڏي تون پکي پيغام لاءِ
ٿيون سدا اکڙيون سڪن آرام لاءِ

ڏي دلاسو دلربا کو دم جيان — اڄ اُٺي اڌ رات جو انجام لاءِ
لعل لب لاءِ ٻيو شرم لاهي چڱم — ڏين دل گهوري وڃم گلفام لاءِ
پل پڙهيم بس وتان بدنام ٿيو — ڪين ڪريان تون نسبت نام لاءِ
خوبروءِ تو لاءِ لڳي خفقان ٿيو — ڏي سُتي سودائي جي سرسام لاءِ
چشم چوري فيض کي ڦاسائيو — واهه واريا تو دلين جي دام لاءِ

غزل

اي سڄڻ سهڻا صنم اڄ تون ڪٿي ماڻين — ڪس قضا جو ڪيو ڪرم اڄ تون ڪٿي ماڻين
ملڪ ساري جي مٿو ته بر تون نه مٿين جلنا — آئون به تو تعجب مان تو سونهي تو لاءِ سنا
ڀيج سڄڻ تو ڪيو ستم — اڄ تون ڪٿي ماڻين
تنهنجي ياري مان پليتن اي پرين پاسي ڪيو — نازنين نالي الله جي من نماڻي کي نيو
دل اندر ٿيا درد غم — اڄ تون ڪٿي ماڻين
درد زخم جي ذوق ۾ لعل لٺ ليا او هوڊيا — خار ۾ خسته جگر جي خون دل جو پيو ڪيان
برهه ساڙي ڪيو ليم — اڄ تون ڪٿي ماڻين
لعل رخ تنهنجي لبن جي ڪين ڪيو نخت نصيب — گلبدن عمر اگر هي تو ڪيو گهائي غريب
نه وزا ظلم ٿيا زخم — اڄ تون ڪٿي ماڻين

دلبرا دل جا ڏٺي ڏر جو سڏاءِ ڏيا نڌو ... هن فيض تي ڪر ڪو فضل نا موڙ ڇڏ مهما ڻ ڻو
دل پڇاڙي دم بدم ... اچ تون ڪيا ءِ ما ڪيئي

غزل

هيئين منهنجي موتي نعبو پيو هر ئي لهر اُٿي ويئي ... وڇوڙو دل وڏيل ڪيو وڌي ور ورا اُٿي ويئي
گهوريا ڪهي ٻيٽ تا سرهين سوتر برهان صدقي ... گهنيو گل ڦل غنچه گلشن گهوٽيا گهر اُٿي ويئي
آڌي جوا وچنگا را وڏيو چيان پرين سند و باڻو ... ڏٺي جا ٿي ڪريو ڌاڻهون وچيان ڌر دراٿي ويئي
سونهن ڪا اچ سهڻي ڪوهي بيهان تا سو ترين سا معو ... نهر نرمن سند اذا ليڪا ذر فر را اٿي ويئي
سنڌي سڏ ڪريا سو سو سنڌي من سٺي سيڻو ... پريل بت ۾ وڃي يا ڪرونا پيا پيا اُٿي ويئي
قاسمي ويڻ فيض محمد تون قاتين تا پو ناهي ... جلي جوش جگر ۾ پيو هلي جر جر اُٿي ويئي

غزل

منا محبوب آما نڌي ملي مهما هڪ پيري ... وڃيا جلند وڃائي ۾ ڏيو جينڊ ان هڪ پيري
ڏسي ڪا تهان ٻي گاري ڏکي دوزخ منهنجي دلي ... ڪرڻ ڪيئن خون تن ڪاري ذڪا خنداڻ هڪ پيري
پيا لوپيا لاچين بت ۾ ڪچي قابو ڪيئي ڳت ۾ ... ڪيم روڻي ڏتا ڏت ۾ الٽ اُلون هڪ پيري
ڏسي ڪافر اليا ڪارو ڪنيم اسلام تان آرو ... سڙي من وڃايو سارو علم ايمان هڪ پيري
ڪنبيا ڪيف ڪارين جو آهيا الين اشارن جو ... چٽو تيغن تارن جو تفنگ طوفان هڪ پيري
وسئي دلبر ... ستڻ ڏيرو
قاسا يءِ فيض ... ڏوئي قيرو
اچو پيه ۾ ته ... ٿيڃ پيرو
سهڻو سلطان ... هڪ پيري

غزل

دم دم وڌي ٿو دل کي دلدار جو وڇوڙو — من ۾ مُنهنجي ماتم مچائڻ جو وڇوڙو

ناسور ٿي ٿو قهر ۾ نيڻين سرتا سو ۾ سوجهن — ٻاکي وڃائي ٻڻايان بيمار جو وڇوڙو

بُستان باغ مان وئي بلبل وڃائي بهار — گهوٽارين کي تو گهائي گلزار جو وڇوڙو

هن هجر ۾ حبيب جي آهي وقت هر ڪا حاضر — هو تن سان ٿئي نه هرگز هڪ وار جو وڇوڙو

مُحبن جي منهن ٻاڪ جي ڪرڻ ڏسائي جي پاڻ — دل ٻوجهي فقط اهو ڏيندار جو وڇوڙو

اهيان ذليل ڏهيو ذات اچان نه ڏي — رخ جي نگين ٻنهن خيال جو وڇوڙو

نه آهي نه ملڪ ۾ پيو محبوب فيض ٻيو ڪو — هو ٿو جهي ته منهن سان سردار جو وڇوڙو

گانو

دلدار جڏهي وئين ديس ڇتائي ويس — پرين مون پيارا آ دلبر يار دلارا

جنهين يار جيئڻ وئين مون کي جڏهي — دل روئي روئي تو کي سڏهي

مون نهاريا دل سان ساريا نيڻ وهائي ناريا — آ دلبر يار...

هڪ جيئرو جوش جلايو آه — پيو حسرت حال وڃايو آه

ضعيف ڪيو آهه جن پيڙا گهاو اندر گهارا — آ دلبر يار دلارا

رون لونهو ڏئي ياد ڪيا — پلڪين کان پيو روز نچيا

گهنيو ڪليون گهوليم سيئي شهر ڇڏيم سارا — آ دلبر يار دلارا

ٿيو فيض فڪر ۾ الله الله

جلدي جانب آءُ سگهو

ترڪيون نگهن تا ڏاڍا ڏکيا ڏڪر ڏيو ٿي ڏيڏ وارا — آ دلبر يار دلارا

غزل

دل سان ڪجهه سندم ٿي سدا سردار مدينا

دلبر نڪر ڪيو دير ڏي ديدار مدينا

نڪو سمر نڪو ساٿي نڪا پڇيو پرين ۾ | ناحيات جو وقف قران پيو رونق پرين ۾
هي غم ته غريبت سندو پيو جوش جگر ۾ | بيوس جان بيمار آن لاچار مدينا
دلدار سدا پنهنجو در بان ديوانو | وٺي راه رلو واه ٿيان ونجي ڏاند والو
آزيو نيڻ نيزار ٿيو ڪيو گهڻي ويو مانو | فرقت مٿي سانديو سرڪار مدينا
بيٺڪ اهيا مان جو بد ڪار بي وفا | عاجز عليل اي و مفلس تيو صفا
اهي آسرو اوهان شافع ٿيو شفا | غمگين کي گهايو گلزار مدينا
اهي فيض جو هي فيض الاه فيايا نبي | نوڪر ڪان ٿو پنهنجو ياد يا نبي
دلگير سندي دانهن جو ڪو داد يا نبي | ديدن سان پسان پنهنجي در بار مدينا

غزل

سخن ڪيئن ڪجهه ستم ڪيو محبت مارو وڃيو | سرسدي سوگهو ٿيو سب سان سارو وڃيو
اڪ ذلو جنده اکين کي تان نه اک آرام ڪيو | لوڙ ڀري لوڙهي ٿيان ٽوٽ ڪن نظارو وڃيو
بت بچاءِ طلاء ڪس پر بانه بحر بند ڪيو | ڪنتي ٿي ڪاري پيو ڪالا ڪارو وڃيو
درمنجهان دلڙي ڦري دلدار ڏي لوءِ در لو | جلد جاري جوش ڪان ٿيو نيٽ نارو وڃيو
معلوم نام محبت جي مخفي ملڻ جي مهار موڻ | فيض ڏيندو فيض کي سو فيض ضرورو وڃيو

غزل

دل چوي ٿي دم ڏيان ٿل دوست جي ديري اڳيان

هوت حسن ٻهڪي ويو ٿي هنيون ٺهيري اڳيان

شمشاد قد جو شباب ڪنرو ٻنهين ڪي خواب | من ملي سو ماهتاب هوت ڪهيري اڳيان
محب محو محبت ٿيو پر محب جو محبوب ٿيو | قلب کي قابو ڪيو آه لهوت ٿهيري اڳيان
ديد دلبر جي ڏيئي تن تي ٿيو دل ٿي ٻري | ٻت جي ٻاڪر ڪري جاڻي ٿو ڏم جيري اڳيان
گهاو گهٽي دل ٿي گهٽي ويو خون لڳنيون سڀ ڪني | ڦٿ پيا ڦاٽي ڦٽي سڀ جي جرح جيري اڳيان
ڏکڻي ڪولي ڏيري ڪا پهٽي نڪتي پري | واري ويو ليڙو هٿ ٻرقتي ڦيري اڳيان
فيض محمد فهم هڻ دوستي جو ڪيم دم | اهي مرد شاگرد فهم جاڻي ڏيڻ جيري اڳيان

ڪلام

منهنجي درد جگر جي دلربا کي آه خبر ساري

گهورن جي گهاو جي غم دل گدا کي آه خبر ساري

منهنجي ماتم ٿي ماٺ کي ٿي ٿي اندر روشن | ڦرن جي سور جي عاشق فدا کي آه خبر ساري
ڪنهن اڙي ڪنهن سيو ڪنهن مرجي ڦيري اهنله | تنهن ٺٽ نار جي نار و ادا کي آه خبر ساري
ٻهاري جي ڪٿي باغن ۾ اني ڪا ڏنو ڪن ۾ لي | چمن جي سير جي بلبل صبا کي آه خبر ساري
ڪريان ظاهر غم عشق الله رجا عالم جي اڳيان | فراقن فيض جي سڀ خدا کي آه خبر ساري

فيض حيدري عفي عنه

۱۸ مارچ ۱۹۵۱

تنده غلام حيدر

غزل

دم بدم آهي دنيا ۾ دوست دلبر جو ضرور

هڪ سچن ٺهي سو آهيو ناهه سِمر جو ضرور

ديد دلبر دل ويا اچ جهڙي ڏکي جيري کي ودي — نازنين ٺهي جي اگيا کو ناشته جو ضرور

منهنجو تو ونا سو هلڪي هڪ دم ڪيم — منهنجي بيمار لئه آهي بوسا جو ضرور

ڪوئي جانا ڪعبه ڪيو ته الله مون سجدو سجي — نا مشتاقن کي محراب منبر جو ضرور

ولس وانهيار جي ماوس ونم ڪٿن وقت — ساگ محشر تاءِ ناهي مشڪ عنبر جو ضرور

خون دل آهي کي خدا يا خلم معتري خوشي — ڏيهن ودان کي فقط دلدار جي در جو ضرور

ڪر فريادن کي فتح جڏ فيض تون آه و فغان — ڪين ليوند وگلبدن کي هن گداگر جو ضرور

غزل

سپ ڪنان ٺهو سندم سردار سرور تو سجهي

نازنين نا ڪعبه سو نا نپرور تو سجهي

منهنجو منهنجي صنم جنت آيو جيب — هر گهڙي ۾ گلبدن سو گهوٽ گوهر تو سجهي

شهد شير تيرا شراب افشان ڪيا لحلون لهي — تن لبن جي آس ۾ آب ڪوثر تو سجهي

نامحرم ڪا الي محرم منهنجي من ۾ متو — محب آهي سلڪ سار وساگر محشر تو سجهي

هند ذکي ناهي صحت هندسه منهنجي حال جو — پڇو بيمار جو بالين بسته تو سجهي

ڪا خدائي خلق جي ذي بي ۾ خلل مٽو — نانهي ڪان بدجو بادهه تر تو سجهي

فيض فتنا فراقي ۾ جمعه پات پهرين — بي وطن جيڪو بيکو بيمار بي نوا تو سجهي

غزل ٦٥

دُنيا ۾ درد داغ دل آهي دم دم ڏکن لاءِ

عمر جو روز ڏيو گُذري آئي شب غم ڏکن لاءِ

هلال عيد ڪئي سيو جو عالم ڪري عيدون   هر ۾ مُحبّتيا ماتهو مُحرّم ڏکن لاءِ

ڀائي بُو بهشت جي ٿِن ويا پيئي ڀو پيرا ۾   جُدائي يار طالب جي جو دوزخ جهنم ڏکن لاءِ

گهٽ جارض نو ڇُپر اسيد تحبن ڪيا معاني   مِٺ وَ مرض تن ڪجهي جو ناهي مرهم ڏکن لاءِ

ڪولي صورت بين سان صنم اسينه ڀي سان ٿو   آهي پرهيز پاسو حيا هر ۾ ڏکن لاءِ

ٿي ناويز زليخا ڪي زنجيه جمال پاتو ٻڌي   ٿي ماتر سان نلين ڪيه اتيو ستم ڏکن لاءِ

فيض پيدا ٿيو فالق جي دنيا پرا ويا   دين دولت جو جو ناهي ٿيو درهم ڏکن لاءِ

غزل ٦٦

مُلڪ تنهنجي ۾ پنا مهاڻ جو ڪُجهي قدر

عاشق مهجور دل مستان جو ڪُجهي قدر

تُنهنجي شُعلا رُخ مُنا هي جو شمع شب شعاع   تهنجي تو ويا پيهر پروان جو ڪُجهي قدر

ياد ڪانسيه صنم جي تو سندم سينه سنڱي   سنگ اسينه اڳيا سوزان جو ڪُجهي قدر

باعلم عابد اڳي اج ٻت اڳيا بند ڳي ڪريان   عشق وٺ علم و عقل ايمان جو ڪُجهي قدر

ڪنڌ سندم تي سنه توُن پار ڪعي قربان ٿي   من جياني پرهجر هجران جو ڪُجهي قدر

فيض وا تنهنجي تن ۾   مفت ۾ سانٽر صنو

پيش پرين دانا دل   ديوانه جو ڪُجهي قدر

٦٧

غزل

ڏيڻ سان ڏيه ملليا دلدار ڏيه سُھڻا

ٿيا عيد عيد ابرو عاشق لئہ عيد سُھڻا

والشمس روءِ والضحيٰ واليل وار وڃيل | معصوم نھن ڦھانڊو مُصحف مجيد سُھڻا

اڏو ڀڃي تو اڏي اڪ سان ڏسين لبان | نح پاڪر ٻوي ۽ ڏيپيار اپيه سُھڻا

ڏھنجي نانا ٻي نياز بي انه ونياز ۾ | ماڪين جا ملڪ توڪيا مُرڪي مريد سُھڻا

ميناج وات مصري مالي ڪانڊو مزي | شيرين شوق لب ڪيا شائق شهيد سُھڻا

فيض قنبر دل ٽي | بيئو فرياد خاطر

ماڙيءَ ڪانڌن ڏٺو | لئہ ڪامد تيه سُھڻا

٦٨

غزل

آيو سُھڻن سند و سائين سڄڻ سردار بنگلي ۾

عجب جلوه ڪا جانب جي جتن يو جنسار بنگلي ۾

1 فلڪ ڳھوڙي ڪنيو قرليو | شمس ۽ صحو ڏسي سرليو

قمر قدمن ستي ڪرليو | ڏسي دلدار بنگلي ۾

2 جنڊ لوگي ڏنم جانا | لکين ڪيم حمد شڪرانا

ڪلي ويا باغ لبستانا | چمن چمڪار بنگلي ۾

سهڻا سُهڻي سندو ثاني ڪياءِ ڏيهه سڀ ڦاني
جمالِ جلوگر جانــي موهيو منٺار بنگلي ۾
ديا دل ۾ ڏيهي دلبر پرين پيرا پريو ڪنهن پر
وڇوڙي ڪان ڏِٺو ورور اچان او چنگار بنگلي ۾
روئي تڪيم تولهه راهون وليو وراڻ ڀرئي واهون
ڪيري دم دم پيو دانهون ٻنان بيمار بنگلي ۾
ڪيري ٻهه سنديون پاتيون رُنم راتين سنديون راتيون
لعلي ڪر لوڪان لاتيون لُطف للڪار بنگلي ۾
گُناهن ڪيو مِٿم گهيرو مَدائن مُنهن ڪيو ميرو
فضل جو فيض تي ڦيرو ڪَريو ڪلتار بنگلي ۾

غزل ٦٦

حبيا هلي آ هُنر آزمايون
سندا تير منهنجو جگر آزمايون

لبن ما لبن تي ڪو لاتج لڳا آهي شوق شهد و شڪر آزمايون
حُسين جي هنجه هميشه هجان اجل جيئن ته منهنجي عمر آزمايون
ڪيئي صحبت واءِ مطلبي مِلان سندءِ قلب منهنجو ڪفر آزمايون
چوچا شني جي مئي ميم هي ۾ اچو تا اهي اچ الس آزمايون
ڪٿي بيهه خمار پل اليون فيض گيان ملائي نظر نظر آزمايون

غزل

مُنهنجي هن آهه نهري جو اثر ناهي اجا تائين

نوازش جي نمائن ني نظر ناهي اجا تائين

عمر گذري ويئي مرض ساري سبب الن اختر شماري ۾ | شب غم جو صبح صادق سحر ناهي اجا تائين

اهي عادتون آهن انهن جي اصل کا عشق بازي جي | قلب ۾ دين ڪليو وڪفر ناهي اجا تائين

الفت ۾ اڪيو آهيو حسن جو تو عجيب جو | مثل محبوب جي ياد ڀاه ناهي اجا تائين

انهن تي ويا آڪو دفعو دڦن اشڪ نشان آهون | سندم هن سونهن سنجا سڦ ناهي اجا تائين

فراق فيض کي آهي | ورد وهي جا تحساتم

ستم يلدا کي تي سونهن | صبر ناهي اجا تائين

غزل

سڀ دنيا جي ڏکنا آهه دوست جو در واه جو

آهه تربت نانم سو نانز ٻيڙو ر واه جو

گهڻ گهٽ ٻالن کي وڃائي غير حق گمراه ٿيا | نعره اسلام آهه الله اڪبر واه جو

لعل ڪن ڪان لکن تي تيو لطافت ٻار ٻا | زخم جو دل تي تخمين تو زيب بو واه جو

ڪن جا ٿيا توائي تا ملن ويا ڇي ٻي | موج جي مهر الٿي هاي ٻو مر دبيه واه جو

ناعمال نامه سند وڪون آهه مولي خنو | داغ دا ٻه جو آهه موٽن ڌڙ دفتر واه جو

ذوالفقار زور جي جيو باطل جو بنياد | قاتل ڪفار حشمت دا حيدر واه جو

عيش فرحت سڀ ڦٽائي فيض ٿيا فقير — هن ڳڻتي ۾ گهر گهري وهندو ڪنهن اگر وادو

۸۲

غزل ٥

الن اڄ ڏٺيون اکيون الن جي ناز جي صورت
سدا سڀ اهنداهي ساه هو جهٽ سر وار جي صورت

عيان ناهو جنهن اڃا اٿي حشر ۾ سڀ ڪنهن جانهن — لٽي ڪنهن ۾ اينديون اوليا ڪبيون متنا جي صورت
صبح جو اشت گلشن ۾ گهيم گهنديا غنچي گل ساه — ڏسي گل اُني وئي ڳڻتي گل گلزار جي صورت
غبار دل سندو دوکو جنهن بينا وسڃ قمر سا نجي — ڪٿو افلاڪ ۾ آهن عڪس جي ڪار جي صورت
نساقي جو ڇهو ساغر ڇنڊي ويا مست ٿي خالو — ڏسي اڃان عجي ڏاڍو ڏري دلبو جي صورت
جگر جو خون ٿيو جاري الن جو جبن جو جهلجي — تنهي يا ڳهرو لڳي ٿي نيڻن جي نار جي صورت
سجايا شهر سڀ سارنا جا جلوو جلپي — لڳي پيران بت ٿي پنهنجا بازار جي صورت
چندا قت فيض جا قوتري — چکائي اڄ ودا چاڪن
بت الغزو يا مسايي — بنا بيمار جي صورت

۸۳

غزل ٦

دمبدم دلهين جي دلبر دل وچايا آسگهو — ٿيا الم اينا اندر ۾ رنج غم مايا آسگهو
شادي جي تضبي جو اني نا نشا نيهه جهڳو — سڀ سبا هو سنه سا سو نعم نسايا آسگهو
مرونه هو ترش تيز رامي ويا شاهو جو شغل — مواو جگن ۾ عين اخت نما يا آسگهو

باغ اميد ۾ آئي اوچتي باد خزان — ڪا به ورائي ان ۾ ٿئي بهار آ سگهو
وئي ويئي حسرت هيئين ۾ هوت هوتن ٿيو جهڙو — قلب ۾ ڪا آهي ڪئي ڪا قيام ڪاري آسگهو
نازنين تو ڏي نهاري ٻي پڇايان ٽنار — ني الڪن ڪي يار ان جي انتظاري آسگهو
ڏور ٿيندا ڏيهه ناهي ڏُرت ڏولا وڏ کلا — مينگهه ماٻڌا آهي ٿيندي ملهاري آسگهو
سڀ اچي جا تم منهنجي ٿي ملئي جا ماٺو مشتيا — لونڻ ٻچا ورڪرئي وڏائي ورادي آ سگهو
خاص خدمتگار خادم محب تنهنجو پئي منور — هي نه يا هوتن سنا ڏينهن ٻجاي آ سگهو
الونا لگ تنهنجي آيان نهيو پڙهاناز نمان — ونجيئي ديدار خاطر ڏينهاڙي آ سگهو
فيض ويچارو قيُن ڪان — لس ٿيو ليبيت صتي
تا ڇم ڇير پچهيو — چاڪن چوڙايي اٿو

غزل

نازنين تنهنجي نظر ڪان ٿو ڪجو نشان ٿيُت
پنهور رنگ زلف پنهنجي ڪابوءِ سڀ بوستان ٿيُت

جو تجلو يار جي سا جلب ٿيو جلوه نما — هن قمر منهنجي ڪنا آهي قر ڪنعان ٿيُت
تيا عنابي رنگ لعل ۾ خر سهڻا نجه سوا — لعل لب ياقوت ڪا موتي ته مرجان ٿيُت
منهنجي محبت ۾ منافق جي ڳليا سو لاڪي — تن نثري جي شرارت ڪا ٿي شيطان ٿيُت
شان شوڪت وئي سندم سڀ شهر جي شهرتجا — اي عزيز و عشق ڪيو علم و عقل ايمان ٿيُت
درد ۾ ناهي دنيا ۾ درد وائي دل ڪيئي — علم جا عاقل ٿها پڻ تنهنجي جا نادان ٿيُت
چند فخر اي فيض پيار و غم لڳا ڪا ئي سندو — عشق در ان جا ڪند واڪو ته مرشد صيا ٿيُت

غزل

ماري ٿي محب تنهنجي محبت ذري ذري

سڪ سام کي ستائي صحبت ذري ذري

لب لعل جي لڳي ٿي لالان تنهنجي لب کي — نا ڪو نصيب ٿي سا نعمت ذري ذري

تنهنجي ٿيو عشق بازار الله ڪي سودا ڪيو — گانهه ونا ڪر ڪهڙي غيبت ذري ذري

پاٺي بنيس ڪيان تو پالي اليا بنا ڪي — ڪو نه ٿو قتل ڪري قيمت ذري ذري

محبت جي معاملي ۾ رهزن ٿي جو ڏٺا — لکبا ٿيڻ جي لائق فرلعنت ذري ذري

هڪ لاڳ تنهنجو لعل لٽ لرزش ٿي جي لڳن ۾ — هيسي ٿيو حسن جي حشمت ذري ذري

دلبر ٿيا دين دنيا گهر بار جنهن آڻي گهوريو — رب جي ڏي ٿي تن ٿي رحمت ذري ذري

لک چاهه جي چمن تان سو ساعيا ماسيا قي — ڪيا ڪي ڪيا اجاين قيمت ذري ذري

دشمن سڀ جي دنيا ٿي ته به فيض کي فقر ۾

جنهن سان ڪي رفيق تو رغبت ذري ذري

غزل

دردوارن سان دغا دم دم دلدارا ڏي جندي

نازدار جي ٿي ٿهور ٽوڙ جانبا را ڏي جندي

جي ڪر اسجده ڪجها محبوب تنهنجو ٿنهن ڏي — سڀ صحيفا سورتون تنهن دم سپارا ڏي جندي

سخت هو ساڳيو جي سختي ڪئي سختي — اي دلدار ڪهڙو جانتون مفت مارا ڏي جندي

نا ڪر غير عشق ساڳي غرض جار يار معاملا — هار هنگاما تون اهي حاسد ڇها رڏي جندي

ادا ونديم اچي جو ڪيو جيئن انجام — چمڪي چانڊوڪي اها تون سينهن تارا ڏي جيئڏي

بخت بيطالع و دولت آه گردش ۾ غريب — خون دل جي سا خصومت تون خدا ڏي جيئڏي

ڏي ڪڏهن ٿي ديدار دلبر ڪڏهن ڏي جو ٿو تهين — اک الن ساوي ئي آهي اڌا اشارا ڏي جيئڏي

ڪر فقير تون فيض محمد يار جي يارنهو — خو لکو دنيا سندا ٿيا سڀ حساب ڏي جيئڏي

47

غزل

دنيا جي درد جي دلبر اچو دم درد دوائي ٿيون

رکي سيني تي سينو سوز دل جي ڪا صفائي ٿيون

مٺڙا محبوب تون هو سا صبح دم ضرورت ۾ — هي جڳ ٿيو ڪرجا روح جيئڙي جدائي ٿيون

نيون رڻ گونج جو ڪاٿيو سيو موٽ ڪائين ٿيڻا — شهر جي ٿو ڪا زهليا ها وهڪم هوئي ٿيون

ٻڌو ڪن تن نين نمونو ۾ دنيا جو سڀ ڪريو دم — ڪيئي ٻوٽا ڪيڏ ٻلبل ڪيڏ باد صبائي ٿيون

جنهن جي ملڻ ماڻهن جو وسايو عشق جو عالم — خلق جي خوف خطري ڪان نه ٻوٽي ديائي ٿيون

بنا تن ٻئي ٻيڙو رهو مدهوش محبت ۾ — خوشي موج مستي جو جراتو بي ڀلائي ٿيون

صبح ۽ شام جو ملن — حبيبا فيض سان جو

ٻلي مشهور مڪس ۾ — ڪيئي محبت ونائي ٿيون

48

غزل

منجهو دلدار منهنجي دل — اسين ٿي ٻار ۾ جاڳون

ڀمائي باغ بلبل — اسين ٿي پار ۾ جاڳون

دڇين چولو وڏا ويچارو جي تمحو جانڻو چرم | ڇڏي ڏي حاسد انهن تي ٺهل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون
رهو لڳي رسو توڙي جدا ڳهار لوڳ اڻ ڳنڌ | مالو توڙي ڪ يو محفل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون
اسان جي دوستي دل جو دنيا جاڻي جانڻي ٻاجهو | انهي محبت سندي منزل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون
ڇڏ ليو تا قرب عربو هت تڪرار انجو قياس تا | ملي جنت يا جهنم جل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون
ڪجهو ڳڻين پڪرايو قصو پيا قرب محبت جو | اسان جي عشق جي انڪل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون
نه ايندي فيض لي فرحت سو احباب مجلس ۾ | شهر جا روکري شغل اسين ٻئي پاڻ ۾ ڄاڻون

غزل

دلدار درد دل ۾ دم دم هر ويرو
بي حال ٿي آه حالت هر دم هر ويرو

مرضي سندم رهيا محبوب اڳ ملي | دل جو وڏي زخم پيو ظالم هر ويرو
جي ڪي لڳي آه جنهن جي ٿي سو لاهي | آيو ان جا ليو صنم هر ويرو
گلفام جي گهٽي ۾ ڪعبو جو ڪري | بار ي بنايو بيت الحرام هر ويرو
سهڻي ڪي سامهون پاڻ ۾ او تي نجوم | ڇجي ڇين لئه ڪيم سا خم هر ويرو
تيندي الم پرين جي محبت بت بر | ليو ڪنه اجاليو رنئم هر ويرو
چشمي جيئن ملچايم شيرين ڌجو جهي | ناجي ڪو ذوق هاڻي زمزم هر ويرو

سو نڪا فيض ڦٽ جي واڪاءيري ڪارو
ماٺو جو ڪيرن تو ماتم هر ويرو

غزل

اي صنم شب روز تون شام و سحر جيا دپين

جهرم بازارم بوستان بر ۾ يا دپين

دور مصحف جو صبح دم مون ڪيو ٿي دريا   والضحیٰ والليل ۾ تون والقمر ۾ يا دپين

عين علي ٿي آئي بدن جي بيت ۾   سب شمع شعلا ڏسي ماي شمر ۾ يا دپين

لعل ۾ خيال ڪين پوڪڙ تہ منجها ڪري   اڄ لب شيرين ڪا شھد وشڪر ۾ يا دپين

هت مجھ ۾ ھيڪلو ھيا ھلي اڄ بيھي صحو   بيمار ڪي لبہ الله اڏي اسم ۾ يا دپين

اڄ وڇيڻ وڃي وير ماونا تھي ڪا ورس   دم گھڙي گھر ڪا بيس دل در ۾ يا دپين

جو چنڊيا ڏوئي منا   پوعجا بني ۾ تون نہ ڏي

فيض ڪي فراق مون ٿي   سونہ وفرم يا دپين

غزل

ظلم مون سان تون ڪنيون ظالم زمانا ڪيترا

منجهي مار تجا ٻلي ڪري تو بهانا ڪيترا

مون کي محبت جي اڄ مون ڪي مرض ڏنو   درد دلبر جي ڪيا دانا ديوانا ڪيترا

هت حشر هت چا ٿيو آه جن هر ڪ لالہ ڏٺو   رات مون روئي ڪيا قاصد روانا ڪيترا

محبت جو عجب جو ماڪين پيلا مرض مون ڏنو   زهر ڪا ڏاڙ ور الٽيا زمانا ڪيترا

لعل گل لعلان لب جي دهن ڪي بي مثال   خوش خط خد خال آنکھوں ۾ خزانا ڪيترا

مرڪ مولا ٿي ملامت مر ڏمني پانيا ٿي   پل پيا ٻي خالي حسن ٻيد بيانا ڪيترا

لک لکن وارو ھنڌ بہ ويا لکن ڪا سپ لکمي   ھن فراق فيض جانيئہ فنا ناڪيترا

فيض صديقي ١٦ اپريل ١٩٥١ع

٩ رجب المرجب ١٣٧٠ع

غزل ٨٢

اڄ الهه منهنجي اندر اڀري اچي انبوه ٿيا

سڀ قضا عوني ڏنا پوءِ کين ڇو ناڪو ٿيا

ذات ونئي ويا وسيس ور ٿئي ويڙهي وجود — جي چپا تا ٻت جي جي ٿو ليا لڳ لوه ٿيا

هيئين ۾ موچا لو تڪو تنهنجي وحشت هاچو هتي — ڏول منهنجو ويو ڏکي ڪنهن ڏو ڏوه ٿيا

جان ڏل جنهن جرم لوجڳ تنهنجا ڄاڻ ڪير — ڏوه ماٺ ڪري ڏيا سڀ ٻوڏي جا ڏوه ٿيا

هي وڇام وقت ويلو جن وڃا وڃيا وڏا — راٺ ۾ ٿي رت وڻيا سي ليا سڀ ٻڌ ٿيا

ڏو پل ٿي فيض دنيا پر نه دلبر ڏو رٿي — هي قدم موڪا پرين ٻي ڪر ترمر آه ڳوه ٿيا

غزل ٨٣

ڏبي ڏرتي کنيد ڏٺو صنم اسيقرار اي ڪان — ڪنه وفا اڳ ڪا رونديا اه ٻرياي ڪان

ٻرچا بار ٻرسر ٻه ٻه ليو ٻهتان سر سيڙا — ڪلو سڀ خلق جو ليو وتان ڪانڊ ونوياي ڪان

ٿمڪ پاٿي ٿي ٿين سو ويري تيا نيڻ نا سوي — ڏليو جنهن ته ويو ڏاڏو خدا ڏمر لو ڏهاي ڪان

سڀليو ۾ وڃا ليو سنيار لو سر ونه وليو ڏيا — الٽ ليو ٿيا آالا الڻ جي اب جا ري ڪان

محبت صور نا منهنجي ڪر منهنجي وسيلا صور ري — ٻکيا ٿيا ٿيي خبر نه ٻره جي بات باري ڪان

نيت ۾ ڳفتو ڳهي ڳر ۾ چيائين اه ڳونده ڳهيريو — جيم لا تخشنا العلم ۾ تو ڪي الاچار يان

پيار فيض منهنجي تان — ممڪين فارغ ته عبع قيو

ملي پو مو ڪلائي وڃ — منجهه من صوت ماري ڪان

غزل ٨٤

مُنا منهنجي مٺي محبت — وساري پوءِ چئنديئين چا ؟
سندم سالن سندي صحبت — وساري پوءِ چئنديئين چا ؟
چندي جگ ۾ مُنا جاني لطف لب لال جو ڏنءِ — ڦري دامن جي دولت — وساري پوءِ چئنديئين چا
ٻي فالح ۾ تنهنجو پيام پيلا ڪجهه ٻئي پيرو — تنهنجي پاڙي ٿي تربت — وساري پوءِ چئنديئين چا
اهائي وٽ ادم آسا اصل ابليس جي آهي — پيو ملسدائي حرڪت — وساري پوءِ چئنديئين چا
مُنا منهنجا ڪيم مفلس سڃو ڏئي نه موٽ جهو — ڏنءِ غمن ۾ جي غربت — وساري پوءِ چئنديئين چا
تنهنجو مٺو تنهنجو مالو مزي مٺا جي محفل — ٻيا مل سو جي آ — وساري پوءِ چئنديئين چا
فراق فيض ڪري ٿي — ڪيو اهو لطف لب اڌو
نه ڏي جي مونسان عادت — وساري پوءِ چئنديئين چا ؟

غزل ٨٥

الن جيڪو اشارو ڏنو انهن احوال ڪي سمجهم — هنن جي حال مون جا تو هنن جي حال کي سمجهم
نه ها ڪو حسن ٿيا موتي حسن هيءُ پڙهاڪو يا — لڳي لعلن ڪا ٽڪ پيو البت ڳاڙهي لال کي سمجهم
عشق وفادار جو ٿيو قطرو ڏنهن ئي ٿا ڏکيو — خدائي نور جو قطرو پيو خوشحال کي سمجهم
ڪلي ويو طاق ٿيا تجلا اهي ئي تن پيو تنور — ٿيو ڇمڇو لڳيو چنگلون چشم جي چال کي سمجهم
پيرين عيب پيا پڙدا پڙهي ٿي ڪمان ڀار ٿيو — جهڙ جيب ڇپائي جي چلت چنڊال کي سمجهم
حياتي آهي هوتن سان هوت ئي حياتي مون — بچي آهي ڪو دم باقي ٻي ٻالي ڏال کي سمجهم
ڏسي فقير فيض جا ٻئي ڦري ويو ڪيو — پڇو اعالم ۾ ٻئي جي آل کي سمجهم

ڪلام

سَڄَڻ جُون سدا سارون وڻن ٿيون

اهي تات تن ۾ تنوارون وڻن ٿيون

نين ڪين سونهن ڪجل جي زيب   اهي لعل لڙڪن جون لارون وڻن ٿيون

اچي ڪين مون کي مزو ماڻهن   اندر کي اهي اوڇنگارون وڻن ٿيون

ٿيا غنچا گل ٻه گويا گر   مٺي محب جون مون کي مارون وڻن ٿيون

هجي فلڪ باغ چرخ ڪباب   ڇپين جو ٻيو جوش چارون وڻن ٿيون

عدن جي گگا جو قوت ٿيو ڪِ ختي   لبو سن کي لافون لبارون وڻن ٿيون

پيئن جي ڪيري پوا پليتن کي پرين   اهي تن ختن جو ڪوڪارون وڻن ٿيون

پيارو عاپا ني گرامي گهڻي ۾   ٻيون عين هيئر جون هارون وڻن ٿيون

اچي مسجد و مولود محراب منبر   هاٽي دريجو ذڪارون وڻن ٿيون

ٻڌايو پرين جي ته ٻولي پتان   نٿيون خواه مخواه ٻولي ڪارون وڻن ٿيون

هلي عجمي هر ڪنهن جي قاري ذس   مون کي نارون ٻولي نهارون وڻن ٿيون

سهاڻيا جانب الله احمد لجپون

اهي فيض کي ڦوڪارون وڻن ٿيون

٤٥

ڪافي

امي ڳوٺڙيون گهرن پاسي ڳڙهي لڳ ڪاري ايون

موٽي آيا وري مينهڙا سنڌون ملهار تي ايون

١ سُنا ٿيا ڏڻ ٿيا ڏونرا	جهجها ٿيا ڏيهه ۾ ڏونرا
چولڪن چمڪيا چونرا	وچو وسڪاري ايون
٢ بينا جهانگلي جوڙا جوٽي	رجايا ڪيت تن ڪوٽي
مونکي ڳونڌر جنهن لوگهوٽي	نه سونهيون سارتي ايون
٣ ڏُنبيون موڙيون بڙيون بنديون	جهنگلن ۾ ٿيون ڇٽ جهرليون
ڪاهوڙيون عليون محمدليون	چري چونڪاري ايون
٤ مناهن ۾ وڃي مينهون	لنيون پٽرون ڏوٿن ڏينو
چوڙيليون سپ پائي چينو	پروڃي پارتي ايون
٥ ڪلن جو فيض ڪو ڏنيهڙو	نيي وينو ونيي نيهڙو
هندوري ۾ منهنجي هيڙو	اڪيون او چنگاري ايون

٤٦

غزل

منهنجي ته دل جو يار عوضي

يار عوضي دلدار عوضي

نينهن جو سو ڪو اُهي نالو	ڪنهن ڪپي او ڪو ٽالو
ٻيجي ته سو ۾ ٽنيجي پالو	ٻئي منجهي ته ڏس ڪا ڏار عوضي

ذوق ڏني لڌجن تا رهي — بره وڌو آهه اڀو بحر

سخت سڄي ڪولو ڏولهر — پاڻ کي تاري پار ڪوٽي

سهندس جگ جو جنيو جهيڙو — محبن تي من ڪو ميڙو

بن بن سان هجي شاپيڙو — ڏيکو نه هڏ ۾ وار ڪوٽي

فيض محمد دل ري ٿاني — لڳ شوم موتن ٿو لائي

سڀ جنڊ ي ويا سنگتي باني — هاڻ ڪنين جو هار ڪوتي

غزل

دلدار ڏٺو دلم ته داغدار جي پڇا — عشق جي مريض اٿي بيمار جي پڇا

خسته دل جو سوز سڻائي ٿو سڄڻ — خلق کيه ته خار خلعسار جي پڇا

اهل نه ڏٺن موتنيد اوڏانهه آءِ دل — زار لوکي نه زخم زار جي پڇا

عالم جا ڏسان تو آسرا يا الله — مفلس ته هان ۾ ته حالدار جي پڇا

آهه و فغان مان احمد فيض فاله — غفار کي وٺي ته گنهگار جي پڇا

غزل

دنيا جي اها عشق بازي چنڊ ڏيو — اها ناز آيا نياز جي چنڊ ڏيو

حقيقي حسن ڏي ته هي روهنيو — صفا مرض محبت مجاز جي چنڊ ڏيو

اهي نگر ۾ ڏنگ نه ڏيکاڏيو — پر لعل ليا پيار جي چنڊ ڏيو

اهي نياز ساره ته توڙ نماز — اها بي نيازي نماز جي چنڊ ڏيو

الا تون انسان ۾ ته او ڄم الله — اهو پنڌ مرهم مجاز جي چنڊ ڏيو

سدا فيض سڀ ئي تاري تو کر — بنهر لوڙ تهجي تو ازي چنڊ ڏيو

91

نعت شريف

رسول الله تون ئي غنا آهين ٻيو ڇا آهين — هدايت جو چڙهيو نور هدا آهين ٻيو ڇا آهين

ٻلا آل طٰهٰ دليو تون رمز جو مخفي — تڏهن تون الا الله جو الا آهين ٻيو ڇا آهين

ڪئي خلق پيو ڪونين عشق پيو عرش او ڳڳهي — عشق اسرا تي جيڏو ڏجيتا آهين ٻيو ڇا آهين

ڪئي جيئن نا عبد آهيا عيئي تي عين ڪري — ڪئي احمد بلا ميمي بلا آهين ٻيو ڇا آهين

ٻاڦي پوءِ شاهه لولاڪ جي پيو پيت تي پيڙا — ڪئي فاني عشق باقي بالله آهين ٻيو ڇا آهين

ڪئي تين قاب قوسين ڏئين او اڏا اوادني — عشق معشوق محبوب خدا آهين ٻيو ڇا آهين

رسولي ولين تون ئي نئين وٺ سندو وارث — تڏهن تون فيض جو فيض سخا آهين ٻيو ڇا آهين

92

غزل

خدايا خلق سارئي مون کي برباد تون ئي ڪيو — سندم هن شاد دل تي کي سدا ناشاد تون ئي ڪيو

سڪار يو سوز تو مون کي تون ئي سهه مون سندي اندر — بجا ئي پوءِ سامهون بي داد تون ئي ڪيو

ڪنا هوني مون کي قابو ڪري ته قيد قسمت ۾ — گهرائي يار جي در مون کي پوءِ ياد تون ئي ڪيو

اول تو عشق تنهنجي کي ڪيو تو پاڻ ۾ پيدا — مون کي پي عشق بار جو لساريء ارشاد تون ئي ڪيو

ڪلي تي خلق سڀ تنهنجي خدايا خلق کي سمجها — ستهنجي سڀ بار بدنامي سندو بنياد تون ئي ڪيو

خلقين هلڻ جو بانئي ياهاگ ڪنا گمراه — ٻيا بر دين ايمان کان آڇين آزاد تون ئي ڪيو

سند اٿين تو سميع سائين سٽي پو سند تو سنجهو

اچان تا فيض جو قائم اهو فرياد تون ئي ڪيو

٩٣

ڪلام رندي

سندم درد جگر جي سبب دوا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

الائي ڇا سمجهاڻي ڇا ته ڇا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

ڪٿي عنايت تاج تونگر جي بخت تي نه ٿيءُ پياڻ   ڪٿي صحبت جي نه ٿي گهرجي گلا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

ڪٿي ٿي مولوي ملا حقيقي کي ڇا حق تو   ڪٿي عنايت سنڌ و هند و صفا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

ڪٿي ٿي باغ جي بلبل ڏيا گل جي ڇا ڳوهيو   ڪٿي بوستان جي باد صبا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

نه جيئڻ ٿيم ڪو جس اعجز ونا هي مرڻ ٿيم ڪو   حياتي تون ڪاڻ آئي خفا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

ايا ڳيڳ جا جئينو جهڙا اخوا اي خار ڏيئي ٿو   ٻڌائيم تو ٻنا بر جي وفا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

ڪٿي تو فيض جو صاحب سدا يا فيض محمد تو   ڪٿي تا فيض جي خلا دنا   تو پاڻ کي سمجهاڻ

٩٤

غزل

سر لسر دلاسند دل جي سور   ما ڪنهن کي چوان   وڏي ويو نه پهچو ناسور   ما ڪنهن کي چوان

پراون جو پتو موکي نه پڄنجن جو پوئي تو   سٻئي ٿا ڏکي ڪن دور   ما ڪنهن کي چوان

رڳن ٿي رنج ٿي سهڻو چوي تو ڪيم رو   نا هي ڇاڻ مون کي مور   ما ڪنهن کي چوان

رهي خوش دار نه هر ڪو تو خوشي ۽ خرم   غم مون کي ڪيو نه رفو   ما ڪنهن کي چوان

ڪنهن ٻيائين ماڻهو پڻي جي ماريم تا   دنيا جو هي اهي دستور   ما ڪنهن کي چوان

نه اليو ايسي دارئي وڻا ڪو آسرو   نه ڇانا جو هيو رنجور   ما ڪنهن کي چوان

مليو جو فيض کي سب هي فراق ڏا   مجهي ويش بلا مجبور   ما ڪنهن کي چوان

٩٥

غزل

ديکي جڏهن دل ايا ڪي دوست تنهنجو دم دم سندي

ڪيم هيرج هت جيئون هت هو تنهنجو هردم سندي

پيو تکرار باهڻ ڄڻ ڏيو پرڻي ته بالغيب لا انتهي ٿي لا دوام متحد ياسن خلق پئي خادم سندي

ڪري نگاهي بند پيا پرهيت نه بازي جو ڇجاء روبرو راڻي ڪنلڪين اڄ ماسم سندي

جي ڪئي تماشا ٿيا تان تيو ڪهڙو گناه ڏوهه هنجو ڏس ڏي تنهنجو اولاد ڪي آدم سندي

جن نگاهن نم تن عيسى ڪنهن يون ٿيو جوا ڏها انڌ واڳيان اهي ابن مريم سندي

جي عمر ملي تيغ عار يو جي ته عجليو تيو ڄڻ پرانا نل مهنجي الڪن ڪيا ڏي تنهنجو الهم سندي

در قنو قتيل عزي ويو فيض ابتو فيصلو

مون گهر يو دل جهلم پرهڻ ڏي تنهنجو ماتم سندي

٩٦

غزل

الا جي اڏ زار جو سندم سب بي لڙ ٿيو پي ڪيا جي قرب جي ولي ته علت ڪئي ٿيو پي

هلال عيد ڪي ڏسيو لند مان ٿيون اشن آهون تماشه عيد جي تو لنه هنين منهنجي سپ حشر ٿيو پي

ڪا جي سر تو سجدي ۾ سوين تين تا صنم آهون گويا محراب مسجد ۾ مرهي تو لنه سندر ٿيو پي

ڀا جي ماته بانه ۾ فريو بازار تي برهت سندم هن ٿوم جنتي ڪا سيو ساهر شهر ٿيو پي

صدا سوال منهنجي بي ٿيو حاتم سچو سڪو مسيحائي سندم منهنجا مرهين جا مل ٿيو پي

مرڻ تي رنج تي مرڪ ڪلاتان خواهش مرڪي چڱائي جو جون منهنجو بجرا چو چٽو ٿيو پي

وڃا جي ما مقلعن ۾ مناهن مابر دموتي اڇا جي محل قصو ا ته قصر ۾ قبر ٿيو پي

نظر جي ناز نيڻ پڻ نظر جي ناز واري بند — نرم دل جي آسا جي العرب جي لوڀ ۾ ٿيو ڇپيا

فرياد فيض جي ظالم ديس فالو سنڌ ورتي — ٽٽي خت بند ۾ نو خبر وخفا جي جي خبر ٿيو ڇپي

غزل ٩٧

محمد حبيب کي ماڻهو راه جي نه ويش

سار و سر ۾ جو ماڻ ساره جي نه ويش

رخ تان پلو پري ڪيو ڇڏيو پر تنهنجي — الله نور نور نانگا جي نه ويش

اهي ڪفر پر ڪعبه ڪاڻ نه ڦيرڻ — پر دل جي بيت رهي بالله جي نه ويش

هاڻي نه صلحت ماڻهو ئين ٻيا مجيد — لا الٰه کي پڄو الله چئي نه ويش

منعم نعيم مومن ڪاڻ عرش وڃيا ٿو ڇيند — دوزخ ڪاڻ پاڻ کي ٻيهر واه چئي نه ويش

بي فيض ڪاڻ نه فيض کي اهي جي فيض عليو

بي دين کي نه دين جو دلخواه چئي نه ويش

غزل ٩٨

جان نه جند جي ڪريان يا يار جانان جي ڪريان

دين دنيا جي ڪريان يا نيهه نادان جي ڪريان

موڙ مسجد ڏي منهن ڪوٺي نه عافر قبلو ڪيو — زلف عاشق جي ڪريان يا دور قرآن جي عيان

بت پگهار ڪيو ۽ برابر جي نينهن سنسو — قيام عاشق جي عيان يا قلب سوز جي عيان

جي وڃاو ڪپڙو ته پرچاڻ جي وهاو سيرنهن — حال هيڻي جي عيان يا حسن خوبان جي عيان

هت صنوبر هت سنبل هت نار بون نرگس جهڙي — پرين پاڙي جي عيان يا باغ بوستان جي عيان

گونجون گاهيون هٿ لٽڻ ته دل مرگون ڪيو — هن جهڙن جڳ جي عيان يا جوش جولان جي عيان

هت وڃار و فيض قتيل هت حسن جو هلچلي

هن گداگر جي عيان يا سونهن سلطان جي عيان

۹۶

غزل

ڪنهن کي لئه روڄ ڪيڏي روئي رلائيو — ڪنهن کي ته جو ڪي سنجهه روز جالان

ڪنهن کي ته چوڻي چوري روز چماٽو — ڪنهن کي لئه گهنو ٽليون روز گهمايو

ڪنهن کي لئه اڻيون سلڻ ڪين ڪماٽو — ڪنهن کي لئه ڪيڏي هوڙي هيڻو هلايو

ڪنهن کي لئه جيئيو قتيون سرتي سمايم — ڪنهن کي لئه دنيا پنهنجو دين وڃايم

ڪنهن کي ته سر جو ساڻي سائين بنايم — ڪنهن کي ته پنهنجو سار و سوريان ٿو

ڪنهن لي اهو چيلهه ڀي جو تو چال بازي — ڪنهن کي ته اکين سنجهه اهي ڪتاري

ڪنهن کي ته بدن سنجهه اهي بجاري — ڪنهن کي ته چاري ٿيو روز چالان ڀيو

ڪنهن سان سوچي فيض محمد صلاحون — ڪنهن کي ته تين هاڻي مرهم هلاڻون

ڪنهن کي ته هلن پيون گهر گهر ڪلاڻون — ڪنهن سان ته مخفي مخفي روز هلائيو

فيض محمد فيض حميد ري

يڪم مئي ١٩٥١ع ۽ ٤ رجب المرجب

غزل

الون نه ڪنهن جو سڄڻ واه ڪنهن سان جو نه جدائي

ملڪ ماما ٿئون جتي بولان ساري صفت اها نه صدائي

نه ڪو بيدام بوءِ عطر جي جوڻي پر سان ڪو عنبر جو نه پريشاني نار جي ۾ نازو ڏي نه ادائي

ڪن جو قوت شربت شيرين ڪن جو شوق شڪر سان مٺن جيئن ٿي عاشق جي تو لذ ڪري نه گدائي

عشق جو مار گونه ساڻي سو ڪن ڪي سڀ جا اهي حسن خوباني عاشق اهي سار تيکو خدائي

ماڻ ڪري تا جيڪ سو جي جي مرجي تو تا سومارئي لو ذ الاليش تا لڪ پيو فيض ٿيو نه فدائي

غزل

سينچ نه ڪنهن سڄڻ وتان سار و پرام سو رهت

چو طرف چيري نه دلڙي ڪي نه چشمن جو رهت

اگ جيئي ڏيئي اشار و پوءِ نه اک اڏو عجيب دل ڏتا ٿي جو سو ٿئي مو ڏ لو دستو رهت

بي سڄو ٿيڙ و بدن سڀ لوڏ وسري وڃي لکن نينهن جاڳنه اچي سڀ نيٺ ٿيا نا سو رهت

دل نا ڳي ديس جن ما هل نه بي ڪنهن ده پيو پيلو پڙهي عشق جو ماڻهون نه ڪن منه ڏو رهت

پيو نه سپ ڪوئي سنگت سا پر و ٿيو سيڙ و وڃي پر دنيا وار ٿو ڪي دل سبر ٿيا ڪيو دور رهت

اب ڏاتي مو ڪي اٿي ڪيو نه سو ٿي سمجهون نه نه مصيبت جو مريام ڪهڻ ڪيا منظو رهت

فيض تعجب جي فقيري اڳ نه ڪنهن بي ڪنهن بديءَ

تعجب نا لو نام ٿيو سڀ ملڪ ۾ مشهو رهت

غزل

تن چنڊ تهنجي طبع تي تون ٻچا تال ڇنڊ

گل گلن جهڙا ڳهڙا تنهنجي گلن جي ڳالهه چنڊ

رخ صفتي ريشم ڏني ڪي چو چنڊ بيچو تو
ڳوته رخ رخ تي ٻه ڪي خالي ڪن رو مار چنڊ

منهنجي ڪيچ تو ڏني منهنجي محب ڏني اي تو
شاهنجي ساهه تو ڪچان وسال چنڊ

آئون وڏي ايس وصال تون تو وسيع تو
جي تهڙو حال اتي ڏهي دفعو حال چنڊ

چنڊ فدا اي فيض سان روڪ فقير تي فخر
ملڪ پنهنجي محب ٻاني ملڪ جو مال چنڊ

غزل

ياد هنڊي تهنجي ٻاري يار اي خوش جبين
پرت وري اي جي ڪچاڻ ڪاپو تو اي خوش جبين

سپ ڏنڊي پنڊ جا پڙا وا ما پيش تنهن جي پلنه
داغ ڏني دل کي تو ندارد اي خوش جبين

اڄ تر پوي پاڪي لاهي ڪي پوئي پري
تو سڃي جو سٽ ڳوائي ره باري خوش جبين

بي وڙا اوڙ ڪان ويا پر تون ولهي وڃجان
گند گند اٽڪي وڃجان گهوٽ گهائي ڏوڙ ڇجين
هر ڦٽي ڪي ص ميتن وڇار ٽڏينهن ورو
مارين مجهه محبوب هند اهوت ماري ڏوڙ ڇجين
پل قتيل قتيجي لوي پرسي فدا توفيض تان
اي هٿي جي ساجي تون سو سائي ڏوڙ ڇجين

غزل دردي رواتينا

آئون نه ڏنهيان ڏرتي هه ڏنڙو دلبر هلي
منجهه گوند مرگند هوگا تڙلو گوهر هلي

بي مٺو همين ماليون جي ته شاڏ واب تلم
ملڪ ملڪ پر پنه جا پڪ پيڙو پر هلي
مارنگي موڻ ڏتي هي ڏاص جو ڏينهو
ڪوڙ ڪوڙ جا ڪري لوپي ڪوج ڪيڻو ڪر هلي
واٽ موتي جي ڪڙتي نگر مينهه في مثار
بين جادو تن جواني سا جادو گر هلي
شمس تي شيشو ڪي جبن تن بکي تجو بدن
سو نگر لينه صفا لوڻوت ساهيو هر هلي

ڪنڌ ڦري ڦوره ڪيو هي فيض وچارو فقير
اج گد اگهر گهات ٿهوئي لبس بنوبي نه هلي

غزل فراقي

لڳي لوءِ ته لنوءِ لنوءِ ۾ ته ليلي لنوءِ ته لاتي ڪا
لڳي وئي ڪنڌ ۾ قابو قرب جي ڪاتي ڪا

ليلي لاءِ مان ته ليلا آيان پلو پايان ته سر نايان
لٽڪا لاتي گهوٽ گاهي جنهن قاتي ته ڇاتي ڪا

نهاري گهڻ ڪسين ماري وين وري ڪاليو ڪاري
هٽي ڪاني لڳي فاني وڃي جاني جي ڇاتي ڪا

قد قوت ڪوهي ونگي عمر چوٽي نيڻ مشڪ عنبر
ڳاڙهي ڳڙ بند مخمل بندي وئي دلبلاتي ڪا

وهه وائي پرين پيائي ته دل نائي جنهن جيائي
وڃي سستي ملي مستي پرين بخشي مون پاتي ڪا

هيٺ آيا فيض جا هنڌ تا ته لڳ جنڌ آسو تا
ڦڦڙا دلبر ننڊ جي ئي در ملي جيڪر ڪماتي ڪا

ڪافي ڀيروي

هي ته تارکون قيد ڪتي
چوٽيلن ڏي ويندس چنبڙتي

پهڻ پچاڻ مجھو پڙهيو   چوڙن موچر چوچوريو
سامايس مان سگر ستي
جنم جيڏين سان اندمجنبتي

جهم ته چنبن مليکو لگڙيو   سوڻن ڪي ڪين سوسگوڙيو
ڪين وين ڪيڙوهاو روتي
نتانين وڙهت مجهانبدتي

فيض محمد سگڙ اقيٺا   پاڻ بند مپار بيٺا
ماڙن مِمان ما روھتي
مورنه وهندس منت مندتي

غزل دلِ ڏتارِ بندتر

ديد سادل تريون ڏتاري سو دلاور كير آهي
نازسان جيكو نهوڙي سو نشابر كير آهي؛

نك دكو نظرون نمائيون نورسان پير نرات
كٽ كرنگو خونج كر كونڌ قل ور كير آهي

حسن جو هو كو بندي هر كنهن بنيا حال م جليا
جنهن بنيا گهر كي گهٽا گهير گدا گر كير آهي؛

ڏتر دفن در تي تيا جت سر ديئي لكن نيريون
منهن كئي مرجي بيٺو ماڻي مسافر كير آهي؛

لعل لعلون جن لبن مار كسا موتي كرن
جان جنهجي مرتي جلو حسن جواهر كير آهي؛

كين هكڙو فيض قائو هت قرن قاڙ گهٽا
جنهن هتان بت كي بچايو سو بهادر كير آهي؛

غزل آرزوءِ دل

دور دنيا جا ڇڏيان دل ۾ رکي هو اچين
ٿر مرن کان ڏسن مٺيا منا رکي موون اچين

مرگن ڪيرن مٿي کي ڏنهن پاڻي ٿيو ڪجل
سونهه جا مالڪ ڪريان سينگا رکي موون وڃ اچين

لعل لب تي لب ڇهي پوءِ ڇا لکين لعل ڪريان
جا ڪريان هيرن سندا هي هار رکي موون اچين

هٿ حسينن کي پڇان انهن ته حورن جا پڇان
جو پڇان پرين سندا ماپا رکي موون اچين

موج مارين ڪي ٿي ڏسٽ ته ٻنگلن پر بهار
جهو پڙي ڏسي جشن جنسا رکي موون اچين

جا هڻي ٿي جي عجبين جاني ته جنت کي جواب
کين ڪوثر ڏي ڪريان منهن يا رکي موون اچين

جا فقيري کي ڪريان جا فيض فرحت جا فخر
نت نصيبن تي لذتان ننگل رکي موون اچين

غزل

اڄ تنهن جي سنگت سوهاڻن کان پاسو ڪجي
ڪنهن ڪڪول اکي ڪاراڻ کان پاسو ڪجي

هن ته ماڻهن ۾ ته هڪ محبوب وصل ۾ رهي
رقيب راهزني رنڊڪ ريهاڻ کان پاسو ڪجي

صوف ڪاڏي جو سنؤ پر جن سر ته تن سر ويو
ڪاٺ ڪاڏي ۾ سڀني تنهن ڪاٺ کان پاسو ڪجي

جنهن نره نندي ۾ رهي تن ۾ ڏلڏ پيل تهجو وجو
هٿ پڌي هڪ محسن حلواڻ کان پاسو ڪجي

جن لبن جي لعل پانيو خون تن ۾ خلق جو
لعل لب جي هر لطف لعلاڻ کان پاسو ڪجي

جي گهٽي جي گهر ڏسو هٿ ڪئين مسافر ڇلا
هٿ ڪنهن ڪونيو ڪو ڪاساڻ کان پاسو ڪجي

جي هٽي پاڻهون پڏا جي فيض جن ڪن ۾ قرن
هر وچ ۾ اهي مڪر مهراڻ کان پاسو ڪجي

غزل

عجيبن جو ملڪ اُھنجو — ته تنهن ۾ ڇا وڃي مُنجھو
آھي جو ٻين اڄاڻ مُنجھو — ته تهن ۾ ڇا وڃي مُنجھو

ڪٿي سائي سپاهي سالن — ڪٿي سلطان شاهن پيڙو
ڪٿي مجنو ڪٿي ڪنجھو — ته تهن ۾ ڇا وڃي مُنجھو

جي ڏيئي سيتي دل کان دور — ڏاين کي سڀ ڏي ڏرِ
ٻنهجن کي ڪري ٻنجھو — ته تهن ۾ ڇا وڃي مُنجھو

لسا لڳ لعل لب جھنجا — ڏهي تي لوڏ لڪ جھنجھي
نه مرنا ڪي جي تن تنجھو — ته تهن ۾ ڇا وڃي مُنجھو

رقيبا رنج جيو لسندس — اهي اڻين ٿيو اهو رٺو
اگر منجھو جي اڄ تنجھو — ته تهن جا وڃي مُنجھو

فدا ڪيو فيض سڀ سارو — نه هو ڦيو نه هو ڦاٽو
ٽيو سو ڏوجي اڄ سنجھو — ته تهن ڏي جا وڃي مُنجھو

غزل

دلربا جا دل ڏني سا دل اچان وسيئن ٿي
محب جي محبت مٿي محفل اچان وسيئن ٿي

سپ جڙهي جا هيو ٻين چوڻي ٿا ڏو چوڻي ٿي
محب جي محلا ساماتل اچان وسيئن ٿي

باغ ۾ بلبل گهڻا پر هڪ بلبل رهي
هو ته پر آهي پر مگر بلبل اچان وسيئن ٿي

تاپرين کي پر ٿين ٻي پر ڏني ٿو پيري
تهن پري پاڇو ڏو پلپل اچان وسيئن ٿي

رت اونده ما اکيلو عشق واڌو هت عجيب
جنهن ته مشڪل سا مليس مشڪل اچان وسيئن ٿي

روز نيون لشيو وگو جند جي ڪاهن ۾ ڪيڏو
بت ڏسي بخمل ڏٺو بخمل اچان وسيئن ٿي

فيض وسيلو فرحون ٿيا فائل وسيئن فنا
پر ڀناٽيون رت بون راحل اچان وسيئن ٿي

غزل

گلبدن سان پيڙهن بهار ۾ مچجين
ساکي ساوڪ وٽي جي سبزہزار ۾ مچجين

رات چوڏهين چانڊني ويا چوطرف وڇي جنگل
ڪتيچ ۾ قابو آرائينه جي رب تحار ن ۾ ڌهجين

تون نه صحبتان سندي ٿو مرد ڏهن مائلين
ڪم کُٽ جو ڪر ٻلي ۽ ڪن ڪفار ۾ مچجين

سپ قطب تجنا ڪمي ۽ تهل پيڙو ڪن تاڪر
چنڊ چونڪي ۾ ٻجي جي چنڊ تار ۾ مچجين

هتڪٽي هڪان ڪيم ائين حياتي ۾ نه هوت
پو قبر ڙي ڏئي ڪلهي ڪاندن ڪتار ۾ مچجين

فائدو ٿئي فرحتون ۽ فيض ٿئي تهجي فتح
اج عجبن جي اڳيان جي عرضدار ۾ مچجين

غزل

حسن واري جي ڏسڻ جاھل گھڻا پٽجن پيا
گلبدن جي گود ۾ ڪي گل گھڻا پٽجن پيا

مون گپچي گت ۾ گپتي تہ بہ گپچ ڪئي ڪاي گپتن
اڄ تہ چوٽي منجھ چوٽيقل گھڻا پٽجن پيا

اڙ تڪندن انجڻن ڏنا اڻ روز ڪيئين لونڊن کسن
اڏھا اڄ ڀي اتي عاقل گھڻا پٽجن پيا

پپ چوي تا وچ ڪري جي اکڙي تان دل جلي
ٿھرجا پيا ھر ڪلھي ڪا اُل گھڻا پٽجن پيا

جت تہ جلوو جت جواني جت تہ جادو جت جفا
ملڪ ۾ محبوب جي مشڪل گھڻا پٽجن پيا

ڪن گھٽين ۾ گھر ڪيا چوويري ڪي جاناثرن
ڪي فريا ڪي فيض جن قاتل گھڻا پٽجن پيا

غزل

دلربا جو مان هوس دلبر ڪنهن منهنجو ٻه هو
گلبدن جي جي گهٽي هو گهر ڪنهن منهنجو ٻه هو

اَج ته بتخاني اندر تربت اڳيان بندگيون ڪريان
نه ته مصلى مسجدن ۽ منبر ڪنهن منهنجو ٻه هو

چوسري جوڳي منجهاڻي گل چنبيلي چوندم
نازڪ نرگس ۽ نيلوفر ڪنهن منهنجو ٻه هو

هو هليو نهيرن مٿي ۽ لعل موتين ۽ مليون
سون موڙن تي سر اهي سر ڪنهن منهنجو ٻه هو

سو جو جت سمنڊ هو تهن سمنڊ منجهه سفر
جت وهي درتي دنيا سو ڪنهن منهنجو ٻه هو

پن قبن جي ڪپ ۽ چاهي نيل تي منهنجي نگاهه
لو جي وادي ۽ دوالون ۽ ڪنهن منهنجو ٻه هو

حوض ڪوثر جي ڪندي فيض جت قبر اڌ نا
لال شيرين سو ته لب احمر ڪنهن منهنجو ٻه هو

مدحيات
ڀاڱو ٻيون

مدح اوّل
سسئيءَ جو سوز

بِسمِ اللهِ الرَّحمٰنِ الرَّحِيم

مَتَنبِ مُحِبِّنِ جي صَبَاحِي صُبحِ ۽ شام جو — سو مُحَمَّدُ صَلِّيو چو سُبحانُ رَبُّ سَلامُ جو
عِشقُ عَلِيُّ رَبُّ الله ۽ عالمِ امام جو — اُنِ بِنا اُٺي نبيءَ جو نه تيغن نبيءَ جي نام جو
انگ ازل اصلي لکيو هو عشق اَمر جام جو — تو دِي وِرد ورچش و وِرسندم وريام جو
نور جنين نيا سعون اڄ عشق ساٿو هي سفر — او چيتو ايوا ديون هي عشق جو اڏو اکر
زيب زينت ني زبون ويا ذوق ٿيا زيرو زبر — گهوٽ ساءِ گڏا ڪاڏيون ٿي ويا سڀيا گهر گهر
پيو پيتو مادر مُني — محبتي جن مام جو
وياوجوڙي وروني هوني وندر پيو وڙ ٿو — جي بلاءُ ٿو ٿڙي مراد نه پڻ هن ٿي ڪا مونٿو
جوڙ وڙي لکيو سو لوح لاشڪ لوڙ ٿو — اڄ جيئن مربا ٿو محبوب جيني اه چوڙ ٿو
مان وسيلو ٿي ونان — ساجن سگوري سام جو

يار العلن ۾ لڳان لونڪون ڏيان ٿي لڪ ۾
واءُ وليون نه ڏيو جيئن جهڙي ٿو جهڪ ۾
هيءُ لڳن ٿي لڪ لوساڻيو سوڙ ٿي سيڪ ۾
اءُ پرين اوڀي پيار اچيو تون هيڪ پلڪ ۾
داغ دل تان دور ڪي
توڻ ڏرڏ جي هن دام جو

اءُ اڙي اڪيرو مون تان چلي سب چوڙ ٿيو
جي رڙهان تان رت ڏهي جي ٿي سعاد سوڙ ٿيو
ڏينه جو ڏونگر ٿي پيو ڏيهه ڏاڍو ڏور ٿيو
وارو اٿي واڳ مون ڏي ڇو ڏيو ڍهلو ٿيو
وڃ ٻاهي نينهن نا تو
ناتن ناڪام جو

ڏي جبل جاڳه جنڊي ڪي تان رڙهي پيٽ ۾
سنڌ سيئي سا ٿا سڄي پيا سوز ٿي اه ساهه ۾
لنئو بلوچن ساٿ لائي ٿو ودو مون باه ۾
اي ادو ٿي احرام ان پي اسرو الله ۾
من پياڻ يار مون ڪي
گهوٽ ٿيسن گلفام جو

پنڌ پرهون مان پيادي ٿيا پيرن جي پيرا
جهنگ جا جهنگر ۽ دريا گرگ عن تا گهيرا
ڪرڪيٽو ڪوهه ٿيو واسينگ وڃن ويرا
ڪٿ ڪيم لنڊيون لتن ۾ قٽ ڇيڻيو ڏير فيرا
تون بچاوُ ٿيس سڀا باري
ڪربلو بدنام جو

اي ٿن وار الله لڳ وات تان وار يو ڳوڻ
ڪيا عليا عورتين ڪتب هي جان جو ٿيا ڇهل ڳوڻ
گوربند گو رياٿيو ڪنڌي عيار ڏي رڳو
معصبه مون وعياضي جو چاهه ما چيري چڳو
بٽ وڏي بحر ۾
بنايان عرش گهر ارم جو

دول ڏاڻي هت هشاري گهوٽ اه وينو گهڙي
مست ميري لال اڏو رات ٿي رنگيا ريتي
ڪالهه ڪيڙا هت ڪنولن چيره جا ڙهن ٿي
ڪنو نهڙا ڳو ميو ڏي هن گهير تا هليا ڳڙي
اڄ رتو ڳهاڏو ٿيا
ڏي مرض مون ما تام جو

ڏيرو ياڌ ڳالهه وياءِ جت ڏيو جاني جنڌي | سانوڻو سينگار ديو ديو محب مستاني جنڌي

ڏيو سجن پنهنجو نظر سو دوست ديواني جنڌي | ها ء حسرت ساٿني هي هوت حيراني جنڌي

جي الله حجيري ٿو لڳي | ڏيو سونهن سلام جو

رب الله رهون کي رلائي دوست دلبر ڌار ڪيو | لعل ليئه ڏي پيا الٿا لوڏي لڪن لاچار ڪيو

ڏينهه ڏور ٿيئي ٿيو ڏونگر ٻري ٻيحي بيزار ڪيو | هن ٻچاڙن ماڪيئي پرور ٻچائي پار ڪيو

اي ڏٺي ڏاڍو نسٽي | ڪر عنور هن غلام جو

هن غني ٿي عو سگهو قادر ڪرم قياس ڪر | پنڌ نٿو مون ڪا ٻيجي پرور پنهنجون جي پاس ڪر

اي ڏٺي هن ڏر ڏر ري ڪي نحوري ناس ڪر | ٻر منجهان مون کي ٻچائي هي ٻدو ٻي رس ڪر

ٿو منجهاني ڪپاءِ | خر خرو خر خام جو

دم گهڙي م داد ٿيو ڏرين ڏلو ڏو ڏوانڌ ر | باغ لبٿيو هت بهار يو اپنهون او ڏواند ر

ناهي سختي ناه سيج ناهي لهر لو ڏواند ر | اندر ڳاڍيو اندر گل قل ڏيهه ڳنڌي گو ڏواند ر

اءِ پيالو پاڻ پيون | هي پرڪري پر جام جو

محب محبن سامِلي ٿيا مست ءِ صرور ٿيئي | صر ڪيا مولي ملاقي وصل م معجور هئي

خاص خلوت م لڳا سختيو سلڻ سي سورهئي | بخت م بيعه پلا ٿيا پاڳ م پر پور ٿئي

پو لٿو پولو ٻغي نا | قبوءِ عاشي هي قيام جو

پاڪ خدا مولي سدا لوڻ ساڻ سر و رساڻ ملاءِ | ني نبي جنيد ڙهان هيءَ محب منور ساڻ ملاءِ

محب منجهو مون الٻي ماڳ محشر ڪان ملاءِ | ني صحي منجهان ميٺ روضه اطهر ساڻ ملاءِ

مڙ د صيفي ۽ عرياڻ | لوڙ و ادب احترام جو

فيض محمد تي فضل عربا الله العلمين	قبر ڪاڻ حي قيامر ڪاڻ رکجان امن ۾ يا امين
عرفات پل صراط ۾ ساٿي ٿيجان تون سر زمين	قرب ما ڪلمو پڙهي حلت عربا بوءِ راحمين
جاءِ جنت ۾ ڏجان	تون عيش گهرا ۾ جو

لا اله الا الله محمد رسول الله
صلى الله عليه وسلم

وائي

وراڻي - پنهل ڪانهن ٿي پيرا دوست ڇڏي ويا ديرا سُسي تان ٿي ويا پيرا

ادسنجا باروچا ڪودم اوري آ

جوش جلايم جيرا

عمر ڪيا اهن گهيرا

۱. سڄڻ تا صدقي ڪيان سا سيني سويرا

۲. جڙنه جتن جي جيءُ ۾ چاتي منجهه چيرا

۳. رتي هلند اهوت ڏي پاڻيءَ جا هي پيرا

۴. لتال پيڙون لاڪ ۾ محبن نئي ٿيا سيرا

۵. فيض محمد فضل سان ڦتيل ڏئي توفيرا

مدح دربيان ولادت باسعادت سرور کائنات صلی الله علیه وسلم

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد واحد جي وٺي جو صاحب ستار ا
بلغ العلیٰ بکماله کشف الدجیٰ بجماله
حسنت جمیع خصاله صلوا علیه
مبارڪ عرس جو سڪ ور وسوهجا ر ا
ماه عرب ۾ منجهه مڪي جي شهر ا
پيدا ٿيون اسلام ۾ جوڙس جوڙ ا ر ا
پاڪ سيگا ر ڪيا اون عجب عا ر ا
باعث الله ڪن لاٿيون للڪا ر ا
عرش ڪيو قمر ڪئي پا ٿوڻ پڪا ر ا
... ۾ جڳ منجهه باعث بها ر ا
... ان ورٿيو سو جيڏو طرف چها ر ا
شمس و قمر ٿيا شرمندا پيئي رونق ر هير ا
... ۾ پيو سڙي ويا سا ر ا
... ڪتاب ۾ عڪس ڪي بچا ر ا
... ايوان ... منجهه نڙهي ... عا ر ا
... وڃي وجود کي ڏوڪڙي ڏهڪا ر ا
... سڀ ڪانا ... پر ڪاپا ر ا
... ماه منجهه محمد مختيا ر ا
... ڪيو پاڻ ڏٺي جو تيڄ جڳ جنا ر ا
... مشتاق ... سڀ بها ر ا
... احوال ... هوش ... خبر ا
... عرب ... وڃي نا ر ا
... خنجهي وڃي عجب بيما ر ا
... علبو ڏو ... هتو ر ا

جنهن پيدا ڪيو پرت مان محمد مختيا ر ا
سو سهڻو سردا ر ا
وآله + سوا ٻوا ميرا
رات روشن ٿي قدر جن سهڻي سوما ر ا
حضرت هوت حبيب ٿيو نرجهل ر وا ر ا
مبارڪ مبارڪ ٿي ملڪن ۾ خوشيون ٿيون عا ر ا
ملڪ جنت ٿي پڙهي ... صدا ر ا
صورت مرحبا اوڻ پڙهيون ڪئي طوطن تو ا ر ا
ٻيلي جائين پرجهلا تون اڙين ا ڏا ر ا
ضايع ٿي ظلمت وڃي او ننده انتا ر ا
ڪعبي جنهن نمايو ڏوند پرين ڄجي پا ر ا
... ۾ عرش جو عرش جي عاقر ٿيا عا ر ا
وقل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل كان زهوقا ...
ته عار ... هو جين ۾ بت پرست بدڪا ر ا
... ٿيائين ڪنت مان بت باطل بيڪا ر ا
چيائين ات بتن کي ڏي حقيقت هيڪا ر ا
تنهن بتن اهو پاڻ ڪيو اٿي اظها ر ا
وما ارسلناك الا رحمة للعالمين شافع سردا ر ا
... جنهن جي سونهن سڀ عالم ا پا ر ا
هاڻي ... سو پور ... ڪئي عا پا ر ا
عشق عربي جام جي ڪيس ڪيا وا ند ر ڪها ر ا
شل لبان ... پرين کي الون صلي جيڪا ر ا
جي ... محبوب ڪيا ن ته ٿيان سون سرير ا
ڪنهن ... ڏو ... وڃي ... ٿي ڏيو ويگا ر ا

سُدَعا پِي سَدَ تَرا عو مَتِي سَنعه ا ر ا — وَجِي هُتو پلڪ ۾ مَنجهه مَعِي جِي سَشرا
گولي لَتائين گهر وَجِي سَنيهُ عا ٻَي گو هر ا — دانِهُ عرَشَ دري ڪَريوتا اٿيو امير ا
فَتَ تَرجيئنجي فِراق ۾ ٿيا نا ٻَ ڪ ناسُو ر ا — تَتَه دِراڙِس تَرادِي پيارَن اندو پَرين پيار ا
عام اٿيو ادب سان ڏسي دوست هِتو دِليدا ر ا — هتُ پيرچيائين ڄاڻ جهان هر هر هزا ر ا
مُحبت موهي مست ٿيس جَڙ هيس خوب خما ر ا — ڪَئو هَري پَٽ تَي ڪ لوٿيو بي هوش بي خبر ا
الگس حَتي سعرا تجي وو وو ان وير ا — مُحمّد مُحمّد پڪاري مَرِي پيو پَتاٿيس پو ر ا
هن امت ۾ جو شخص شَهيد ٿيو سو اوّل عام ا — مليس شرف شهادت جو سعو سيگا ر ا
شڪر جوادي اُميون اهڙيءَ جي سَر وَر ا — مُحبت مُحمّد ميرجي اه جي جو جيا ر ا
وڏاپال پلي تَنتي عيا جي محبت جا مار ا — مومن ر ڪو محبت مُحمّد ميرجي تان ٿر ڪمو موڙ ا
فائق هِن فيض مُحمّد پَي عر فضل جا قَتير ا — عاص ا پڪل ڪان ڪنٿو پارجي پينا ر ا

چئو صلاتون نبي ڪريم تي اللهم صل وسلم ادهيڙ هر هزا ر ا

وينداسي ايمان سين جن علي مَتي اقرا ر ا

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ

ڪافي

ڪانجي پيو ڪنڌ — نينهن جو ناق ور نيلو
هاڻ جي هتي مي جيئرا مُوئي — هاڻ پرچيزئي ڪهڙيوئي — لاحي
هارپو ٻيا جي ٻونڊس ڦند
ڪڙ ڪنڌ بيوعان عڪاو
گهڙيو گوشت گوندر غم ۾ — هياهڙ ڪڇيڙيا جهم ۾ — هوڙ ا
سونهيو سنڌ سنڌ — ٻره ٻجهيو ڪو بت پيالو
دروهي — جيئرو رڻ ٻيا موڙت ساه وٽي — دڪوئي — لعل ڪيم لڳه ورثيو يوئي
ڏه پت مُئو ڳرنڌ — آپ ڪين جي جيئرا والو

به نیغ نیایانینګ جوناتو بونه‌یه قاسیوشی بیلاتو

پوت جو پیو پیوند

هوشو ویوتن یه تالو

کاچی پیوکند نینګ جوناق وریه تالو

۲۶ مئی ۱۹۵۹ بروز اچر

پند نپند جیتو وسی کیسن ۔

کریامونګ پوچوند افنانچی

دشمو وه مفر رتضی چراغ خانه مصطفوی جامع کمالات انسانی ۔ وافقا سوار رتبی حقائق مواضع مرتب حدیث وارشاد نتوکف ۔ امام الاولیاء وعماد الانقیاد غرب بیوه اتابو ۔ اداه اضحتی جماته واثه ده ملی سائر المریدین والمحترم شیف ۔

۲، دالف و اقبال پناه بالت و اجلال دستگاه ۔ صدر نشین مسند جلال ۔ وقت توني بزم ابه جمال ۔ موجد ارباب فضل او مجمع اصحاب عقل ۔ اعلی جاه وستعالی پادشاه وسیله آرش مستمندان و دریر نوازش دردمندان ۔ کسیه‌الاخلاق دحمیم الشفقت ۔ قدوة الفن دزبدة المرجع

السلام علیکم ۔ اما بعد آداب شرعیات و قواعد حرمت‌شناسات و مراتب احمیه توقیدرتها معتقدمته محرم داشته ۔

دشرف داده ترا رب الب د ته رسانی مشرف فرموده بالمراد

اُولهه ڏِنو جيڏ اُترا چي عيد
دلبر تنهنجي ديد سڀ عيد سالاءِ

پرو بيت الله جهرو ججهو جيڏ
جيڏي محبت هنيو ججهو جي هميشه

يلوح الخط في قرطاس دهرا
وكاتبه رميم في التراب

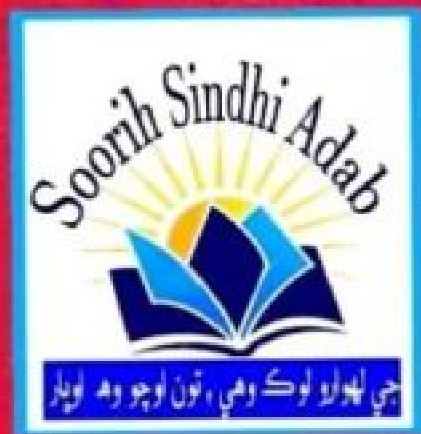
عفي عنه
بندهٔ راقم الحروف فقير فيض محمد فيض جيلاني

۲۵ مئي ۱۹۵۹ع بروز اربع مطابق ۱۵ ذوالقعد ۱۳۷۸

سوره سنڌي ادب

صاحب خان ·سوره· ميرائي

Cell No: 0344 3919786

0300 3404488